

Seletuskiri

Põltsamaa valla 2026. aasta eelarvele

SISUKORD

Sissejuhatus	2
1. PÕHITEGEVUS	4
1.1. PÕHITEGEVUSE TULUD.....	4
1.1.1. Maksud.....	5
1.1.2. Kaupade ja teenuste müük	7
1.1.3. Saadavad toetused	10
1.1.4. Muud tulud	12
1.2. PÕHITEGEVUSE KULUD	13
1.2.1. Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes.....	13
• Tööjõukulud	14
• Majandamiskulud	14
• Sotsiaaltoetused	14
• Muud toetused	16
• Muud tegevuskulud	16
1.2.2. Põhitegevuse kulud tegevusvaldkondade kaupa.....	16
• 01 Üldised valitsussektori teenused	17
• 02 Riigikaitse	18
• 04 Majandus	19
• 05 Keskkonnakaitse	20
• 06 Elamu- ja kommunaalmajandus	21
• 07 Avalikud tervishoiuteenused	21
• 08 Vaba aeg, kultuur ja religioon	22
• 09 Haridus	23
• 10 Sotsiaalne kaitse	26
2. INVESTEERIMISTEGEVUS	29
3. FINANTSEERIMISTEGEVUS.....	31
4. EELARVE VÕRDLUS EELARVESTRAATEEGIAGA.....	32

Sissejuhatus

Põltsamaa valla 2026. a eelarve on koostatud lähtudes kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFS) põhimõtetest, võttes arvesse Põltsamaa valla arengukava 2040 ning selle lisa 1: Põltsamaa valla eelarvestrateegia 2026-2029. Eelarve koostamisel on lähtutud valla tasakaalustatud arengu huvidest ja reaalistest võimalustest.

Eelarve koostamise alusdokumendiks on Põltsamaa Vallavolikogu 21.11.2017 määrus nr 2 „Põltsamaa valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord“ ja valla õigusaktid. Vastavalt nimetatud määrusele toimub ka eelarve menetlemine.

Eelarve osad on:

- põhitegevuse tulud;
- põhitegevuse kulud;
- investeerimistegevus;
- finantseerimistegevus;
- nõuete-kohustuste muutus;
- likviidsete varade muutus.

Eelarve selline liigendatus võimaldab eristada põhitegevust ning investeerimis- ja finantseerimistegevust. Nähtavad on põhitegevuse tulude ja kulude suhe ning dünaamika, samuti investeringute tegemise ja laenude maksmise võimekus.

Eelarve on koostatud tekkepõhisest arvestusprintsiipest lähtudes. See tähendab, et tehingud kajastatakse nende toimumise perioodis sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Käesolevas seletuskirjas esitatakse võrdlusandmetena 2024. eelarveaasta tegelikud, 2025. eelarveaasta andmed seisuga 15.11.2025 ja 2026. eelarveaastaks kavandatud andmed.

Seletuskirja ülesehitus järgib eelarve struktuuri ning sisaldab kõiki tulusid ja kulusid. Eelarve on koostatud brutomeetodil üheks eelarveaastaks, mis ühtib kalendriaastaga. Eelarve esitlusvaluutaks on euro.

Eelarvesse planeeritud kulutuste summa peab olema võrdne tulude ja muude kulude katteks planeeritavate vahendite summaga, et tagada tasakaalus eelarve. Eelarve tulem peab võrduma likviidsete varade muutuse eelarveosa kogusumma ja finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma vahega.

Eelarve tulude koosseisus on põhitegevuse tulud 21,3 miljonit eurot. Investeerimistegevuse tulud on 2,8 miljonit eurot ning võetav investeerimislaen 1,6 miljonit eurot. Likviidsete varade muutus on kavandatud eelarves -48,9 tuhat eurot.

2026. aasta eelarve kogumaht (kõigi kulude ja väljaminekute rahaline summa) on 26,3 miljonit eurot. See koosneb põhitegevuse kuludest 20,9 miljonit eurot, investeerimistegevuse väljaminekutest 4,4 miljonit eurot ja finantseerimistegevuse väljaminekutest 1,0 miljonit eurot. Põhitegevuse kulud moodustavad eelarve kuludest 80%, investeerimistegevuse kulud 16% ja finantseerimistegevuse kulud 4%. Investeringute all on kajastatud nii projektide omaosalused kui toetussummad, mis on eelarve koostamise hetkeks rahastajate poolt kinnitatud. Lisaks viiakse osa investeringuid ellu läbi valla osalusega äriühingu, Põltsamaa Vallavara OÜ, mille erinevatest projektidest saadavad toetussummad ei kajastu valla eelarves. Eelarve on koostatud lähtudes 2025. aasta eelarve eeldatavast täitmisest ja 2026. aasta tegelikest vajadustest.

2026. aasta eelarves on sotsiaaltoetuste kulude kasvu planeeritud 3,2% ja muude toetuste kasvu 3,7%. Majandamiskulud 2026. aastaks vähenevad 8,1%, kuid see tuleneb asjaolust, et järgmise aasta eelarves ei kajastu käesoleval hetkel kõik sihtotstarbelised toetused põhitegevuskuludeks (2025. aasta eelarves seisuga 15.11.2025 need aga kajastuvad). Personalikulude kasv eelarves 8,4% on seotud õpetajate miinimumpalga kasvuga.

Eelarvesse on planeeritud eraldi põhitegevuse kuluna reservfond 180 tuhat eurot.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (§ 32) kohaselt on finantsdistsipliini tagamiseks ette nähtud kindlad meetmed – põhitegevuse tulemi lubatav väärtus ja netovõlakoomuse ülemmäär. Nimetatud meetmete täitmine on kohustuslik ning nende väärtused peavad vastama seaduses sätestatud nõuetele.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (§ 33) kohaselt peab põhitegevuse tulemi lubatav väärtus aruandeaasta lõpu seisuga olema null või positiivne. Põhitegevuse tulemi väärtuse alusel on võimalik otsustada kohaliku omavalitsuse finantsolukorra üle ning selle meetme rikkumine võib kaasa tuua sanktsioonid.

Põhitegevuse tulem on eelarves 420,4 tuhat eurot, laenu jääk 2026. aasta lõpuks 13,1 miljonit eurot ja netovõlakoomus 59,5%. Eelarve põhinäitajad esitatakse tabelis 1.

Tabel 1. Eelarve põhinäitajad, EUR

Eelarve osa	2026 eelarve	2025 eelarve seisuga 15.11.25	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
PÕHITEGEVUS					
Tulud	21 271 527	20 726 773	19 762 869	2,6	544 754
Kulud	20 851 112	20 085 150	18 717 139	3,8	765 962
Põhitegevuse tulem	420 415	641 623	1 045 730	-34,5	-221 208
INVESTEERIMISTEGEVUS					
Tulud	2 751 868	1 858 885	1 730 225	48,0	892 983
Kulud	4 387 241	4 907 381	3 640 917	-10,6	-520 140
Investeeringustegevuse tulem	-1 635 373	-3 048 496	-1 910 692	-46,4	1 413 123
EELARVE TULEM (ülejäåk (+), puudujäåk (-))	-1 214 958	-2 406 873	-864 962	-49,5	1 191 915
FINANTSEERIMISTEGEVUS	525 280	1 182 611	1 431 120	-55,6	-657 331
Kohustiste võtmine	1 550 000	2 115 000	2 236 872	-26,7	-565 000
Kohustiste tasumine	1 024 720	932 389	805 752	9,9	92 331
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-48 678	-950 937	607 016	-105,1	999 615
EELARVE KOGUMAHT	26 263 073	25 924 920	23 163 808	1,3	338 153

1. PÕHITEGEVUS

1.1. PÕHITEGEVUSE TULUD

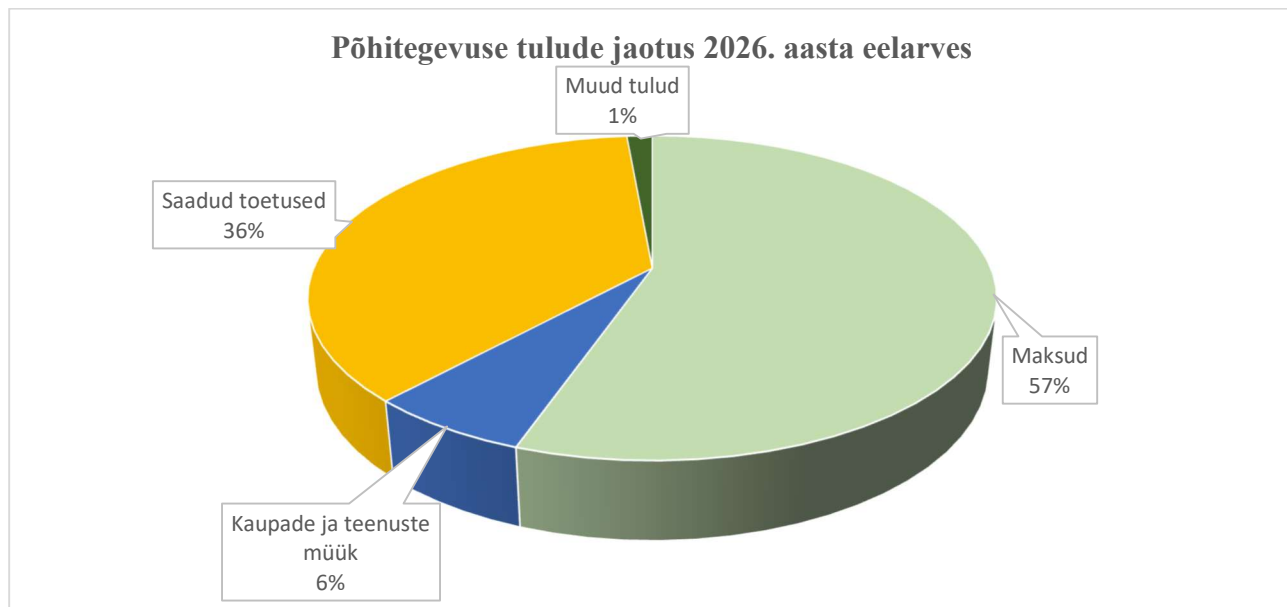
Põhitegevuse tulude eelarvesse kuuluvad maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused tegevuskuludeks ja muud tegevustulud.

Valla 2026. aasta põhitegevuse tulude kogumaht on 21,3 miljonit eurot. Põhitegevuse tulude kasvu on kokku kavandatud 2,6%, vt tabel 2.

Tabel 2. Põhitegevuse tulud, EUR

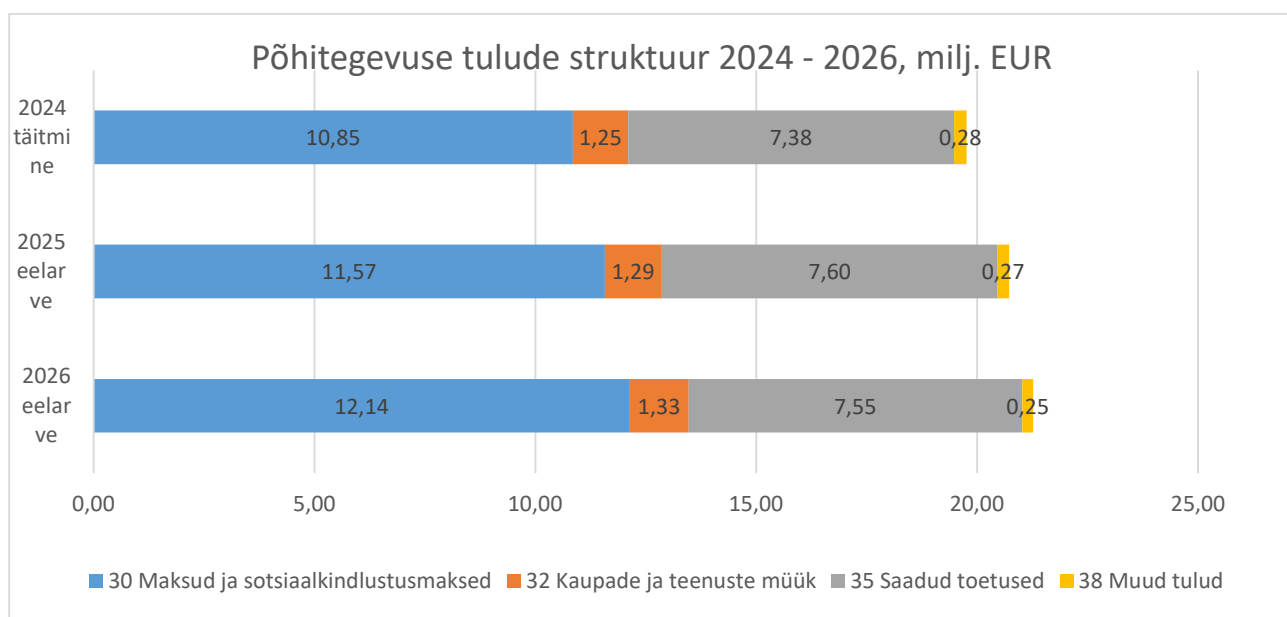
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	2026 eelarve	2025 eelarve	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
	21 271 527	20 726 773	19 762 869	2,6	544 754
30 Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	12 139 647	11 573 540	10 851 756	4,9	566 107
3000 Füüsilise isiku tulumaks	11 524 847	10 993 540	10 406 427	4,8	531 307
3030 Maamaks	614 800	580 000	445 329	6,0	34 800
3045 Teede ja tänavate sulgemise maks	0	0	0	0,0	0
32 Kaupade ja teenuste müük	1 331 209	1 291 565	1 251 891	3,1	39 644
320 Riigilõivud	10 000	10 000	9 920	0,0	0
3220 Tulud haridusalasest tegevusest	724 610	722 405	703 628	0,3	2 205
3221 Tulud kultuuri- ja kunstiasest tegevusest	72 655	97 520	97 779	-25,5	-24 865
3222 Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	0	0	0	-	0
3224 Tulud sotsiaallabialasest tegevusest	247 804	248 740	222 449	-0,4	-936
3225 Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	122 520	124 400	130 899	-1,5	-1 880
3226 Tulud keskkonnavalasest tegevusest	50 000	0	0	-	50 000
3229 Tulud üldvalitsemisest	0	7 800	8 555	-100,0	-7 800
3230 Tulud transpordi- ja sidealasest tegevusest	0	0	574	-	0
3232 Tulud muudelt majandusaladelt	46 000	46 000	58 583	0,0	0
3233 Üür ja rent	51 620	28 700	11 685	79,9	22 920
3237 Õiguste müük	6 000	6 000	6 703	0,0	0
3238 Muu toodete ja teenuste müük	0	0	1 116	-	0
35 Saadavad toetused	7 550 671	7 596 668	7 376 004	-0,6	-45 997
3500 Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine	193 465	597 567	441 129	-67,6	-404 102
3520 Kohaliku omavalitsuse tasandus- ja toetusfond	7 100 027	6 716 566	6 699 051	5,7	383 461
3521 Saadavad tegevustoetused	257 179	282 535	234 824	-9,0	-25 356
3529 Saadavad annetused	0	0	1 000	-	0
38 Muud tulud	250 000	265 000	283 218	-5,7	-15 000
38251 Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu	220 000	227 630	220 326	-3,4	-7 630
38254 Tasu vee erikasutusest	30 000	37 370	30 330	-19,7	-7 370
3888 Eespool nimetatud muud tulud	0	0	32 562	-	0

Suurima osa eelarvetuludest moodustavad maksud, vt joonis 1. Selline põhitegevuse tulude struktuur on olnud aastate lõikes püsiv.

Joonis 1. Põhitegevuse tulude jaotus 2026. aasta eelarves

Käesolevas eelarves ei ole tulude kasvu olulisel määral prognoositud. Maksete ja sotsiaalkindlustusmaksete kasv on planeeritud 4,9% ning kaupade ja teenuste müügist saadava tulu kasv 3,1% võrreldes 2025. aastaga.

Joonis 2. Põhitegevuse tulude struktuur 2024. - 2026. aastal

1.1.1. Maksud

Maksutulud on eelarve suurim tuluallikas, vt tabel 3. Maksutulude koosseisu arvatakse maksuseadustega kehtestatavad riiklikud maksud ja vallavolikogu poolt kehtestatavad kohalikud maksud. Riiklikud maksud on füüsilise isiku tulumaks ja maamaks. Maksutuludest 95% moodustab füüsilise isiku tulumaks. Kohaliku maksuna on vallavolikogu poolt kehtestatud teede ja tänavate sulgemise maks, mida Põltsamaa vallas oma ebaolulise suuruse tõttu ei ole mõistlik eelarvestada. Tulumaksu laekumise kasvu on 2026. aastaks planeeritud 4,8% võrreldes 2025. aasta eelarve seisuga 15.11.2025.

Teadaolevalt on riigi poolt tehtud 2024. aastast tulumaksuseaduse muudatus ja sellega on eelarve koostamisel ning tulude prognoosimisel arvestatud. Kuni 2023. aasta lõpuni laekus residendist füüsiliste isikute maksustatavast tulust maksumaksja elukohajärgsele kohalikule omavalitsusele

11,96%. Alates 2024. aastast hakkas kehtima maksuvalemi muudatus, mille kohaselt laekus kohaliku omavalitsuse üksusele 2,5% valla pensionäridele makstavast riiklikust pensionist ja 11,89% valla maksumaksjana registreeritud füüsilise isiku muust maksustatavast tulust. 2025. aastal olid vastavad proportsioonid 5,5% ja 11,29% ning 2026. aastal 8,5% ja 10,64%. Maksustatava tulu hulka ei arvata siin kohustuslikku ja täiendavat kogumispensioni, dividenditulu ning vara võõrandamisest saadud kasu.

Maamaks on riiklik maks, mis laekub täies ulatuses kohaliku omavalitsuse eelarvesse. 2022. aastal toimus maade korraline hindamine ja maamaksu arvutamise meetodika muutus alates 2024. aastast. Eelarves on arvestatud, et 2026. aastal laekub maamaksu 6,0% rohkem võrreldes 2025. aastaga.

Tabel 3. Maksutulud, EUR

Tulu nimetus	2026 eelarve	2025 eelarve	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
Maksutulud kokku	12 139 647	11 573 540	10 851 756	4,9	566 107
3000 Füüsilise isiku tulumaks	11 524 847	10 993 540	10 406 427	4,8	531 307
3030 Maamaks	614 800	580 000	445 329	6,0	34 800

Füüsilise isiku tulumaksu tulu kavandatakse 2026. aastaks kokku 11,5 miljonit eurot. Tulumaksu laekumist mõjutab maksumaksjate arv, nende brutosissetulek ja riigi poolt igal aastal omavalitsustele kehtestatav tulumaksu laekumise määr. Kuu keskmiseks brutotuluks Põltsamaa vallas prognoositakse 2026. aastaks 1828 eurot, vt tabel 4 (andmed Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kodulehelt). Põltsamaa valla maksumaksja on isik, kelle elukoht rahvastikuregistri andmetel on 1. jaanuari seisuga Põltsamaa vallas. Põltsamaa valla prognoositav maksumaksjate arv (palgatulu saajad) on 2026. aastal 3884.

Tabel 4. Maksumaksjate arv ja väljamaksed aastatel 2021 - 2026

Näitaja	2026 prognoos	2025 prognoos	2024	2023	2022	2021
Rahvaarv Põltsamaa vallas 01. jaanuari seisuga rahvastikuregistri andmetel	9028	9 179	9 297	9485	9 383	9 571
Maksumaksjate keskmine arv vallas (välja arvatud pangatulu intressi saajad)	3 884	4 003	4 126	4 192	4 203	4 239
Pensionitulu saajate arv vallas	2 568	2 568	2 611	-	-	-
Väljamaksed füüsilistele isikutele, EUR	85 196 441	83 467 360	81 389 187	76 855 928	71 569 222	66 221 203
Väljamaksed pensionäridele, EUR	26 378 555	25 267 701	23 964 854	-	-	-
Füüsilise isiku tulumaksu laekumine vallale, EUR	11 524 847	10 993 540	10 406 427	9 384 282	8 559 679	7 920 056
Kuu keskmine brutotulu valla maksumaksja kohta, EUR	1 828	1 737	1 644	1 528	1 419	1 302
Brutotulu kasv võrreldes eelmise aastaga	5,0%	5,4%	7,1%	7,1%	8,2%	5,7%
Kuu keskmine brutotulu Eesti maksumaksja kohta, EUR	2 174	2 067	1 946	1 800	1 645	1 496

Valla kuukeskmise brutotulu osakaal Eesti kuukeskmisest brutotulust	84,1%	84,0%	84,5%	84,9%	86,3%	87,0%
---	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Väljamaksed füüsilistele isikutele on suurenenud igal aastal ja sellest tulenevalt ka füüsilise isiku tulumaksu laekumine. Siiski jääb valla kuu keskmine brutotulu väiksemaks kui vastav Eesti keskmine näitaja ja see vahe kasvab järjepidevalt. Jooksvalt on valla maksumaksjate ja väljamaksete andmed leitavad Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kodulehel esitatud tabelites ([Finantskorraldus | Regionaal- ja Põllumajandusministeerium](#)).

2026. aastaks planeeritud tulumaksu laekumine 11,5 miljonit eurot jaguneb riiklike pensionide tulumaksuks 2,2 miljonit eurot (8,5% riiklikelt pensionidelt) ja muudelt tuludelt arvestatud tulumaksuks 9,3 miljonit eurot (10,64% maksumaksja muudest tuludest). Tulumaksu kasv võrreldes 2025. aasta eelarve täitmisega seisuga 31.12.2025 on planeeritud 5,19%.

Maamaks on riiklik maks, mis laekub täies ulatuses kohaliku omavalitsuse eelarvesse (maamaksuseadus § 6). Vastavalt maamaksuseaduse § 5 on kohaliku omavalitsusüksuse volikogul õigus kehtestada maamaksumäär vahemikus 0,1 – 2,0% maa maksustamishinnast aastas.

2022. aastal toimus maade korraline hindamine ja maamaksu arvutamise meetodika muutus alates 2024. aastast. Vallavolikogu 18.09.2025 määrusega nr 17 on kehtestatud maamaksu määrad alates 1. jaanuar 2026 järgmised:

1. elumumaale ja maatulundusmaa õuemaale kõlvikule 0,5% maa maksustamishinnast aastas;
2. punktis 1 nimetamata maatulundusmaale 0,5 % maa maksustamishinnast aastas;
3. punktides 1 ja 2 nimetamata sihtotstarbega maale 1,0 % maa maksustamishinnast aastas.

Maamaksu laekumiseks kavandatakse 2026. aastal 614,8 tuhat eurot, so 6,0% rohkem kui 2025. aastal.

Teede ja tänavate sulgemise maksu reguleerib kohalike maksude seaduse alusel Põltsamaa Vallavolikogu 17.05.2018 määrus nr 17 „Teede ja tänavate sulgemise maks” ning maks laekub tee või tänavate sulgejailt omavalitsusüksuse eelarvesse. Teede ja tänavate sulgemise maksu makstakse ürituste korraldamise, ehitus- või remonttööde puhul, kui sellega kaasneb üldkasutatava tee, tänavate, pargi, puhkeala või selle osa sulgemine. Teede ja tänavate sulgemise maksu kogutakse ainult Põltsamaa linna territooriumil. 2026. aastaks teede ja tänavate sulgemise maksutulu ei kavandata, sest selle laekumist 2025. aastal ei olnud.

1.1.2. Kaupade ja teenuste müük

Kaupade ja teenuste müügi grupis esitatakse tulud laekuvatest riigilõivudest, valla asutuste majandustegevusest, õiguste müük ning üüri ja renditulud, tabel 5. Majandustegevuse tulu jaotatakse valdkondade lõikes – haridusala tegevus, kultuuri- ja kunstialane tegevus, sotsiaalalane tegevus, elamu- ja kommunaaltegevus, keskkonnaala tegevus ja muud majandusalad. Võrreldes 2025. aasta eelarvega planeeritakse tulude suurenemist kaupade ja teenuste müügist 3,1%.

Tabel 5. Kaupade ja teenuste müük, EUR

Tulu nimetus	2026 eelarve	2025 eelarve seisuga 15.11.2025	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
Kaupade ja teenuste müük kokku	1 331 209	1 291 565	1 251 891	3,1	39 644
320 Riigilõivud	10 000	10 000	9 920	0,0	0
3220 Tulud haridusalasest tegevusest (tabel 6)	724 610	722 405	703 628	0,3	2 205
3221 Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	72 655	97 520	97 779	-25,5	-24 865
3224 Tulud sotsiaalalalasest tegevusest (tabel 8)	247 804	248 740	222 449	-0,4	-936
3225 Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	122 520	124 400	130 899	-1,5	-1 880
3226 Tulud keskkonnaalasest tegevusest	50 000	0	0	-	50 000
3229 Tulud üldvalitsemisest	0	7 800	8 555	-100,0	-7 800

3230 Tulud transpordi- ja sidealasest tegevusest	0	0	574	-	0
3232 Tulud muudelt majandusaladelt	46 000	46 000	58 583	0,0	0
3233 Üür ja rent (tabel 9)	51 620	28 700	11 685	79,9	22 920
3237 Õiguste müük	6 000	6 000	6 703	0,0	0
3238 Muu toodete ja teenuste müük	0	0	1 116	-	0

Riigilõivusid on 2025. aastal laekunud 10 tuhat eurot. 2026. aastal kavandatakse eelarvesse riigilõivutulusid 10 tuhat eurot. Riigilõivuseaduse kohaselt laekuvad valla eelarvesse riigilõivud ehitusseadustiku ja ühistranspordiseaduse alusel tehtavatest toimingutest. Ehitusseadustiku alusel makstakse vallavalitsusele riigilõivu projekteerimistingimuste väljastamise ning ehitus- ja kasutusloa taotluste läbivaatamise eest. Ühistranspordiseaduse alusel makstakse vallavalitsusele riigilõivu taksoveo korraldamisega seotud toimingute korraldamise eest.

Tulusid haridusalasest tegevusest kavandatakse 0,3% rohkem võrreldes 2025. aasta eelarvega. Antud tulude koosseisus kajastatakse valla haridusasutuste omatulud ja teistelt omavalitsustelt laekuv tulu, kui nende omavalitsuste rahvastikuregistrijärgse elukohaga lapsed käivad Põltsamaa Vallavalitsuse hallatavates haridusasutustes, tabel 6.

Tabel 6. Tulud haridusalasest tegevusest, EUR

Asutus		2026 eelarve tulud, EUR	Laste arv 2025/2026	2025 eelarve tulud, EUR	Laste arv 2024/2025
Põltsamaa Valla Lasteaed	lasteaia kohatasud	270 530	408	270 000	434
Põltsamaa Ühisgümnaasium	üritused, projektid, teklid, päevikud, õppevahendid	0	851	6 456	869
	õpilaskodu majutus	500		500	
Puurmani Mõisakool (lasteaed)	lasteaia kohatasud	34 320	95 koolis / 51 lasteaias	32 340	99 koolis / 48 lasteaias
Põltsamaa Muusika- ja Kunstikool	Õppetaksud (tabel 7)	89 270	171/76	71 575	158
Põltsamaa Vallavalitsus	teistelt omavalitsustelt laekuvad kohatasud lasteaedades, koolides ja huvikoolides käivate laste eest	250 000	113	268 000	128
Põltsamaa Haldus	Põltsamaa Ühisgümnaasiumi koolitoit	72 990		72 990	
Põltsamaa Haldus	Puurmani Mõisakooli koolitoit	7 000		7 500	
Omatulud kokku		724 610		722 405	

Põltsamaa vallas tegutseb üks gümnaasium – Põltsamaa Ühisgümnaasium, mille koosseisu kuuluvad neli õppekohta Põltsamaal, Adaveres, Lustiveres ja Vägaris ning üks põhikool – Puurmani Mõisakool. Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 83 kehtestab Vabariigi Valitsus igaks eelarveaastaks kohalike omavalitsuste vahelise arvlemise õppekoha tegevuskulu piirmäära ühe kuu kohta. Ühe kuu õppekoha tegevuskulu piirmäära kehtestamisel lähtutakse üle-eelmise eelarveaasta munitsipaalkoolide tegevuskulude mahust ja õpilaste arvust sellele eelarveaastale eelneva aasta 10. novembri seisuga. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 13.10.2025 määruse eelnõule on 2026. aastal ühe õppekoha tegevuskulu piirmäär 116 eurot kuus.

Valla koolides käib 79 teistest omavalitsustest pärit last.

Põltsamaa vallas on üks lasteaed (Põltsamaa Valla Lasteaed) kuue õppekohaga ja kolm lasteaiarühma Puurmani Mõisakooli koosseisus. Lasteaia kohatasu on reguleeritud alusharidusseaduse § 46 lõikega 4. Lasteasutuse majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulude katmine toimub vallaeelarve vahenditest. 2026. aastast on lapsevanema poolt kaetava osa suurusks 60 eurot kuus. Lapse toidukulu päevamaksumuse otsustab vallavalitsus, see kaetakse valla eelarvest ja lapsevanem lapse toidu eest tasuma ei pea.

Laekumine teistelt kohalikelt omavalitsustelt lasteaias teenuse eest on reguleeritud alusharidusseaduses (§46 lõige 5). Vallavalitsus kinnitab igaks eelarveaastaks lasteasutuse majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulu arvestusliku maksumuse ühe lapse kohta.

Valla lasteaeas käib 19 teistest omavalitsustest pärit last.

Õpilaste õppetasu huvikoolides on reguleeritud huvikooli seaduse ning vallavolikogu määrusega. Vastavalt Põltsamaa Vallavalitsuse 01.09.2025 korraldusele on Põltsamaa Muusika- ja Kunstikooli õppetasu 2026. aastal 15-62 eurot kuus. Sealhulgas muusikakooli põhiõppe õppetasu õpilase kohta on 62 eurot ja kunstikooli põhiõppe õppetasu 30 eurot kuus (tabel 7). Õppetasu arvestatakse 9 kuu eest kalendriaastas, st perioodil juuni – august õppetasu ei võeta.

Tabel 7. Õppetasu Põltsamaa Muusikakoolis (kuutasu)

Õppe liik	Õpilase õppetasu kuus, EUR
Muusikakool	
Põhiõpe	62
Üldõpe	62
Vabaõpe, 1 akadeemiline tund nädalas individuaalselt	62
Vabaõpe grupis 3 liikmega/2 liikmega ansambelis	21/31
Lisapill, 0,5 akadeemilist tundi nädalas individuaalselt	15
Lisapill, 1 akadeemiline tund nädalas individuaalselt	30
Eelkool rühm 30 min	15
Eelkool rühm 45 min	20
Eelkool 0,5 eriapill	20
Eelkool 1,0 eriapill	40
Täiskasvanute 1 akadeemiline tund nädalas individuaalselt	25
Kunstikool	
Mudilasring	15
Kunstiring	20
Erirühm	20
Põhiõpe	30
Täiskasvanud	35

Võttes arvesse ka õpilaste võimalikku loobumist õppetööst õppeaasta jooksul, on 2026. aasta eelarves kavandatud õppetasu kokku 89,3 tuhat eurot.

Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest sisaldavad 66,3 tuhat eurot Põltsamaa Kultuurikeskuse tasuliste teenuste ja sündmuste korraldamise tasusid ning 6,3 tuhat eurot Põltsamaa Raamatukogu tegevustulusid.

Kultuurikeskuse tuluallikatena 2026. aastal on kavandatud piletite müügitulu 30+ tuhat eurot, ringide tasu 12 tuhat eurot, ruumide renditulu 14,3 tuhat eurot ning muude tasuliste teenuste müüki 10 tuhat eurot.

Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest puuduvad, sest sporditaristute haldamisega tegelevad valla asutatud SA Põltsamaa Sport ja 100% valla omandis olev Põltsamaa Vallavara OÜ, mille eelarvetes vastavad tulud on kajastatud.

Tulud sotsiaalsed tegevusest, tabel 8, laekuvad Põltsamaa Valla Päevakeskuse tasulistelt teenustelt. Põltsamaa Valla Päevakeskusel on tegevuskohad Põltsamaa linnas ja Adavere alevikus. Päevakeskus tegeleb järjepidevalt oma võimaluste piires teenuste mahu ja kvaliteedi tõstmise ning kliendibaasi laiendamisega.

Tabel 8. Tulud sotsiaalabialasest tegevusest, EUR

Sisu	2026 eelarve	2025 eelarve seisuga 15.11.2025	Muutus, %
Tulud sotsiaalabialasest tegevusest kokku	247 804	248 740	-0,4
<i>Muu eakate sotsiaalne kaitse (Põltsamaa Valla Päevakeskus):</i>			
Koduteenuse tulud	13 464	13 464	0,0
Pansioniteenus	62 400	69 904	-10,7
Pesu pesemise teenus	19 000	26 004	-26,9
Ruumide üür, majutus	14 000	11 400	22,8
Saunateenus	6 000	5 000	20,0
Transporditeenus	17 800	17 314	2,8
Muud toitlustamise tulud	12 000	8 254	45,4
Muud tulud sotsiaalabialasest tegevusest	103 140	97 400	5,9

Elamu- ja kommunaaltegevuse tuludeks on Põltsamaa Halduse poolt munitsipaalkorterite üürimine, kommunaal- ja haldamisteenuse osutamine Põltsamaal, Pisisaares, Adaveres, Vägaris, Umbusis, Puurmanis, Võisikul ja Lustiveres ning teise äripindadega seotud elamu- ja kommunaalteenuste osutamine.

Tuludeks keskkonnaalasest tegevusest on jäätmejaama teenustasud. 2025. aasta 1. juulist haldab Põltsamaa ja Puurmani jäätmejaama Põltsamaa Haldus.

Tuludeks muudelt majandusaladelt on Põltsamaa Halduse erinevate varade renditulu ja müügitulu (hakkepuut jms).

Üüri- ja rendituludeks (tabel 9) on Põltsamaa vallale kuuluvate kinnistute ja erinevate ruumide renditulu. Üüri- ja rendituludesse on lisandunud eelarvesse jäätmekäitlusala rentimine aktsiaseltsile Epler&Lorenz.

Tabel 9. Üürid ja rendid, EUR

Sisu	2026 eelarve	2025 eelarve seisuga 15.11.2025	2024 täitmine
Üürid ja rendid kokku	51 620	28 700	11 685
Jäätmekäitlus	22 140	0	0
Põltsamaa Haldus- PÜG öömaja rent	15 000	15 000	0
Puurmani Mõisakool - üürikorterid, mõisahooned, töökoda	4 000	3 700	4 250
Põltsamaa Valla Lasteaed- ruumide rent	480	0	1 747
Põltsamaa Haldus- koolimajade ruumide rent	10 000	10 000	5 688

Õiguste müügi tuludeks on hoonestusõiguse aastatasud (sh Viljandi mnt 3 kinnistu ja Kannikese tänava elamukrundid).

1.1.3. Saadavad toetused

Valla tulu tegevuskuludeks saadavatelt toetustelt on esitatud tabelis 10. Põhitegevuse tulude koosseisu kuuluvad toetused jagunevad tegevuskulude sihtfinantseerimiseks ja tegevustoetusteks. Toetusi saadakse üldjuhul riigieelarvest kas kohaliku omavalitsuse tasandusfondist või toetusfondist, samuti ka tegevustoetusena kindlate tegevuste toetamiseks.

Tabel 10. Saadavad toetused, EUR

Tulu nimetus	2026 eelarve	2025 eelarve	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				EUR	%
Saadavad toetused kokku	7 550 671	7 596 668	7 376 004	-45 997	-0,6
3500 Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine	193 465	597 567	441 129	-404 102	-67,6
3520 Kohaliku omavalitsuse tasandus- ja toetusfond, sh	7 100 027	6 716 566	6 699 051	383 461	5,7
Üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus	4 466 917	3 990 982	3 959 608	475 935	11,9
Koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus	137 820	137 852	137 283	-32	0,0
Huvihariduse ja -tegevuse toetus	108 191	108 482	118 849	-291	-0,3
Suure hooldus- ja abivajadusega lapsele abi osutamise toetus	17 211	19 132	17 635	-1 921	-10,0
Toimetulekutoetuse maksmise hüvitis	99 522	119 468	113 528	-19 946	-16,7
Rahvastikutoimingute kulude hüvitis	0	243	521	-243	-100,0
Kohalike teede toetus	254 028	261 099	263 207	-7 071	-2,7
Vaimse tervise toetus	14 807	15 025	0	-218	0,0
3521 Saadavad tegevustoetused	257 179	282 535	234 824	-25 356	-9,0
3529 Saadavad annetused	0	0	1 000	0	-

Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine sisaldab erinevatele projektidele eraldatavaid toetusi ning muid kindlal eesmärgil saadavaid toetusi, mis lisatakse eelarvesse olemasolevate rahastamisotsuste alusel. Eelarvesse on lisatud kõik käesolevaks hetkeks positiivse rahastamisotsuse saanud projektitoetused ning muud sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks, kogumahus 193,5 tuhat eurot.

Tasandusfond on ette nähtud tulude ja kulude tasandamiseks, et tagada väiksema tulukusega kohaliku omavalitsuse üksustele vahendid neile pandud ülesannete täitmiseks. Tasandusfondi eraldise määramisel arvestatakse kohaliku omavalitsuse parameetreid (elanike demograafiline koosseis, tulumaksu ja maamaksu laekumine, hooldatavate arv jms) 01.01.2026 seisuga. Vastavalt riigi poolt esitatud andmetele, on tasandusfondi esialgne prognoositav laekumine 2026. aastal 3,1% väiksem kui 2025. aastal.

Toetusfond on kindlate tingimuste alusel riiklikult jaotatav toetus. Toetusfondi suurus ja toetuste liigid määratakse riigieelarvega. 2026. aasta eelarves on planeeritud summad vastavalt Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi esialgsetele arvutustele.

Kui selgub tasandusfondi ja toetusfondi lõplik jaotus (Vabariigi Valitsuse määruse alusel peale riigieelarve kinnitamist), siis viiakse see eelarveaasta jooksul vastavusse ka valla eelarvega (läbi lisaeelarvete). Toetusfondist moodustab suurima osa üldhariduskoolide pidamiseks antav riigipoolne toetus, vt tabel 11. Antud tabelis on esitatud Vabariigi Valitsuse korraldusega nr 9 16.01.2026 kinnitatud toetus, mida vald kasutab üldhariduskoolide pidamiseks.

Tabel 11. Üldhariduskoolide pidamiseks antava toetuse koosseis, EUR

Sisu	2026 eelarve	2025 eelarve	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
Üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus kokku	4 466 917	3 990 982	3 959 608	11,9	475 935
põhikooli õpetajate tööjõukulud	3 289 974	2 966 649	2 976 368	10,9	323 325
gümnaasiumi õpetajate tööjõukulud	446 890	398 337	380 074	12,2	48 553

<i>direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukulud</i>	132 555	132 555	132 555	0,0	0
<i>õpetajate, direktorite ja õppealajuhatajate täienduskoolitus</i>	17 988	17 988	17 988	0,0	0
<i>õppekirjandus</i>	53 922	54 891	54 948	-1,8	-969
<i>koolitoit</i>	165 025	168 525	168 525	-2,1	-3 500
<i>tõhustatud ja eritoe tegevuskulud</i>	349 392	240 672	217 872	45,2	108 720
<i>kultuurirahits</i>	11 171	11 365	11 278	-1,7	-194
Üldhariduskoolide toetuse osakaal tasandus- ja toetusfondis, %	62,9	59,4	59,1	*	*

Saadavad muud tegevustoetused on Kultuuriministeeriumi poolt eraldatav summa keskraamatukogu kulude katteks, so Põltsamaa Raamatukogu tööjõukulude toetus summas 103 tuhat eurot ning toetus raamatute ja tarvikute soetamiseks summas 51 tuhat eurot.

2026. aasta eelarves on arvestatud ka Haridus- ja Teadusministeeriumi toetusega Lustivere õppekoha pidamiseks summas 100 tuhat eurot. Summad ei ole lõplikud.

1.1.4. Muud tulud

Muude tulude koosseisus esitatakse kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu ja tasu vee erikasutusest, vt tabel 12.

Tabel 12. Muud tulud, EUR

Tulu nimetus	2026 eelarve	2025 eelarve seisuga 15.11.2025	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
Muud tulud kokku	250 000	265 000	283 218	-5,7	-15 000
38251 Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu	220 000	227 630	220 326	-3,4	-7630
38254 Tasu vee erikasutusest	30 000	37 370	30 330	-19,7	-7370
3888 Eespool nimetatud muud tulud	0	0	32 562	0,0	0

Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu laekub eelarvesse liiva, kruusa, dolokivi, lubjakivi ja turba kaevandamiseks väljastatud lubade alusel teostatud materjalide kaevandamise eest. Kaevandamisõiguse tasud on alates 2023. aastast oluliselt vähenenud, sest hoonete ja taristuehituse mahud on vähenenud. 2026. aastaks on kaevandamisõiguse tasud kavandatud 2024. aasta täitmise tasemel.

Vee erikasutustasu maksavad vee kasutajad õiguse eest võtta vett otse põhjaveest või veekogust erikasutuse korras.

1.2. PÕHITEGEVUSE KULUD

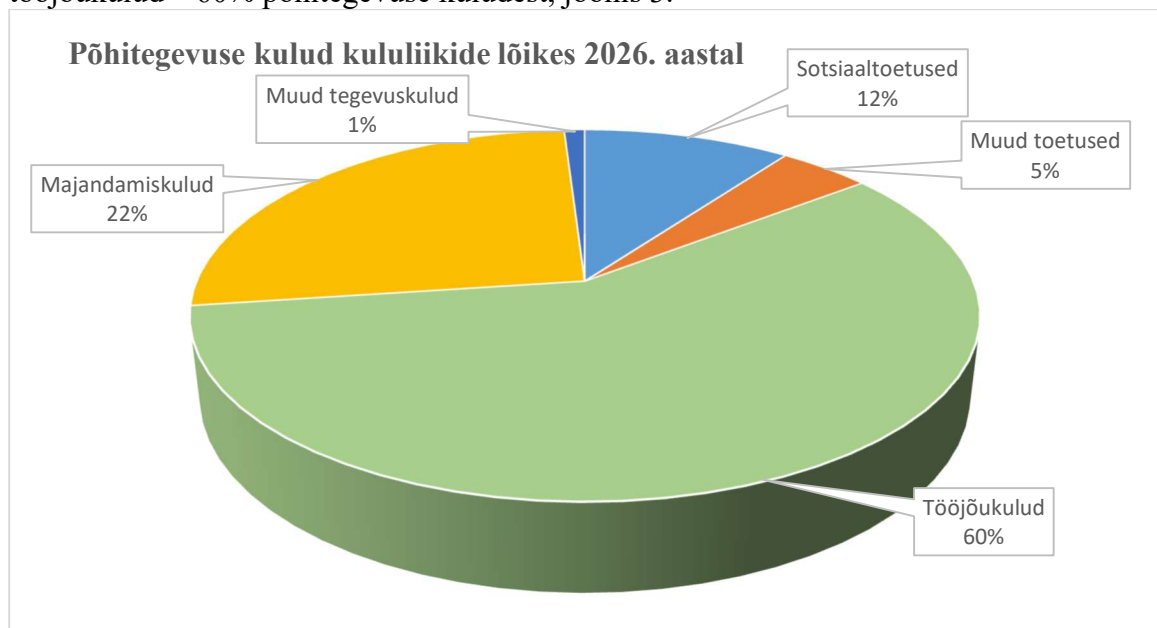
Põhitegevuse kululiigid – tööjõukulud, majandamiskulud, toetused (va toetused põhivara soetuseks) ja muud tegevuskulud jagatakse valdkondade lõikes, vt tabel 13. Valla põhitegevuse kulude kogumaht on 20,9 miljonit eurot ning võrreldes 2025. aasta eelarvega on kasv 3,8%. Põhitegevuse kulud jagunevad üheksa tegevusvaldkonna vahel, mille detailsem ülevaade esitatakse punktis 1.2.2.

Tabel 13. Põhitegevuse kulud ja põhitegevuse tulem, EUR

	2026 eelarve	2025 eelarve	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	20 851 112	20 085 150	18 717 139	3,8	765 962
Põhitegevuse kulud valdkondade lõikes					
01 Üldised valitsussektori teenused	1 820 105	1 709 562	1 559 386	6,5	110 543
02 Riigikaitse	26 056	19 860	0	31,2	6 196
04 Majandus	984 601	1 269 246	767 528	-22,4	-284 645
05 Keskkonnakaitse	108 790	115 900	128 599	-6,1	-7 110
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	1 763 825	1 747 193	1 722 863	1,0	16 632
07 Tervishoid	15 025	15 025	0	0,0	0
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	1 871 607	1 870 440	1 828 299	0,1	1 167
09 Haridus	10 710 408	9 933 440	9 621 968	7,8	776 968
10 Sotsiaalne kaitse	3 550 695	3 404 484	3 088 496	4,3	146 211
Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes					
41 Sotsiaaltoetused	2 521 826	2 443 832	2 325 366	3,2	77 994
45 Muud toetused	1 054 137	1 016 646	950 868	3,7	37 491
50 Tööjõukulud	12 520 743	11 552 095	10 816 699	8,4	968 648
55 Majandamiskulud	4 573 906	4 976 144	4 608 678	-8,1	-402 238
60 Muud tegevuskulud	180 500	96 433	15 528	87,2	84 067
PÕHITEGEVUSE TULEM	420 415	641 623	1 045 730	-34,5	-221 208

1.2.1. Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes

Kululiikidega näidatakse ära kulu majanduslik sisu. Kululiikide põhiselt on suurima osakaaluga tööjõukulud – 60% põhitegevuse kuludest, joonis 3.

Joonis 3. Põhitegevuse kulude jaotus kululiikide lõikes 2026. aastal

• Tööjõukulud

Põltsamaa Vallavolikogu liikmetele makstavaid tasusid reguleerib Põltsamaa Vallavolikogu 30.12.2021 määrus nr 23 „Vallavolikogu tööst osavõtu eest tasu ja hüvitiste maksmise kord“:

- ✓ volikogu esimehele makstakse volikogu tööst osavõtu ja volikogu esimehe ülesannete täitmise eest tasu 900 eurot kalendrikuus;
- ✓ volikogu liikmele makstakse volikogu istungi tööst osavõtu eest tasu 50 eurot toimunud istungi kohta;
- ✓ volikogu aseesimehele makstakse volikogu tööst osavõtu ja volikogu aseesimehe ülesannete täitmise eest 100 eurot toimunud istungi kohta;
- ✓ alatise komisjoni esimehele makstakse komisjoni töö korraldamise ja juhtimise eest tasu 200 eurot kalendrikuus, esimehe ülesandeid täitvale komisjoni liikmele makstakse tasu 50% komisjoni esimehe tasust kalendrikuus;
- ✓ alatiste komisjonide liikmele ja komisjoni mittekuuluvale volikogu liikmele või vallavalitsuse liikmele makstakse komisjoni koosolekust osavõtu eest 30 eurot.

Põltsamaa Vallavalitsuse liikmetele hüvitise maksmist reguleerib Põltsamaa Vallavolikogu 30.12.2021 määrus nr 22 „Vallavalitsuse tööst osavõtu eest tasu ja hüvitiste maksmise kord“, mille kohaselt vallavalitsuse liikmele v.a vallavanem ja palgaline abivallavanem, makstakse vallavalitsuse tööst osavõtu ja istungil osalemise eest tasu 50 eurot ühe istungi kohta.

Põltsamaa Vallavolikogu 16.06.2022 määrus nr 12 „Põltsamaa valla ametiasutuse palgajuhend“ reguleerib Põltsamaa Vallavalitsuse ametiasutuse ametnike palga ja töötajate töötasu määramise ja maksmise korra. Ametiasutuse palgajuhendi § 5 lõikes 3 on kinnitatud põhipalga vahemikud teenistujate palgagruppidele, mille alusel ametiasutuse juht määrab individuaalsed töötasud.

Ametiasutuse hallatavate asutuste töötajate töötasustamist reguleerib töölepingu seadus.

2026. aasta eelarves on kulude planeerimisel arvestatud miinimumpalga tõusuga, mille suurust täpselt veel ei tea. Töötasufondi kasvu on planeeritud 8,4%. Kasv on peamiselt tingitud õpetajate töötasu alammäära tõusust, mis on 8,2% ehk 150 eurot.

Munitsipaaliõppekoolide õpetajate töötasu määramisel lähtuvad koolide direktorid Vabariigi Valitsuse poolt põhikooli ja gümnaasiumi õpetajatele kehtestatud töötasu alammäärast, mis 2026. aastast on 1970 eurot kuus. Tugispetsialistide (logopeedid, eripedagoogid, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid) töötasu on vähemalt 1970 eurot kuus.

Valla munitsipaallasteaetades on magistrikraadiga õpetajate töötasu 1970 eurot (100% üldhariduskoolide õpetajate töötasu alammäärast) ning bakalaureusekraadiga õpetajate töötasu 1773 eurot (90% üldhariduskoolide õpetajate töötasu alammäärast) kuus. Tugispetsialistide (logopeed, eripedagoog, sotsiaalpedagoog) töötasu on vastavalt haridustasemele 1970 või 1773 eurot kuus, abiõpetajate töötasu 1552 eurot või 1421 eurot ning õpetaja abide töötasu 1136 eurot kuus.

• Majandamiskulud

Majandamiskulud (4,6 miljonit eurot) moodustavad järgmise suurema osa valla eelarvest. Nende eelarvestamisel arvestatakse valdkondade toimimiseks vajalikke tegevusi, samuti on järgitud kehtivaid lepinguid ja erinevaid õigusakte. Majandamiskulud vähenevad antud hetkel olemasoleva info põhjal 8,1% võrreldes 2025. aastaga. Majandamiskulude lõplik suurus sõltub tegevuskulude sihtfinantseerimise mahust ja see selgub eelarveaasta jooksul, vt punkt 1.1.3. „Saadavad toetused“.

• Sotsiaaltoetused

Valla sotsiaalkaitse valdkonda kuuluvad sotsiaaltoetused ja -teenused (v.a valla aukodanikule ja teenetemärkide omanikele makstavad eritoetused). Detailne jaotus ning eelarveread on esitatud tabelis 14. Sotsiaaltoetuste kaudu kaetakse suurenenud abivajadusega isikutele osutatavaid sotsiaalteenuseid (üldhooldus, võlanõustamine), makstakse toimetuleku-, hooldajatoetusi ning muid vajaduspõhiseid sissetulekust sõltuvaid ja mittesõltuvaid toetusi. Eelarvest kaetakse sotsiaalsete riskirühmadega seotud kulud, sealhulgas lepingulised teenusekulud erinevates hooldusasutustes ning erakorraline abi (nt ravikulud ravikindlustuseta isikutele, riide- ja toiduabi, ohvriabi jt).

Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse hõlmab nii rahalisi kui ka mitterahalisi toetusi ning teenuseid, sh turvakoduteenus lastele ja lastega peredele, tugiisikuteenused ning erinevad nõustamis- ja peretöoteenused. Täpsem kulujaotus on esitatud eelarve tabelites ja lisades.

Sotsiaaltoetuste kogumaht on 2026. aastal planeeritud suurenema 3,2% võrreldes 2025. aasta eelarvega (üksikasjad ja lähteandmed on toodud eelarve tabelites).

Tabel 14. Sotsiaaltoetuste jagunemine 2026. aastal, EUR

41 Sotsiaaltoetused kokku	2026 eelarve
	2 521 826
Peretoetused	
Sünnitoetus; toetuse suurus on 1000 eurot, mida makstakse kahes osas	82 500
Kooli alustamise toetus 1. klassi minevale õpilastele; toetuse suurus on 200 eurot	21 000
Eestkostel või peredes hooldusel oleva lapse toetus. Asendushooldusel on 20 last, neist 2 hooldusperes, 11 perekodus ja 7 järelhooldusel	557 160
Elluastumistoetus; toetuse suurus on 600 eurot	2 400
Lapse prilliklaaside toetus, mida makstakse vajaduspõhiselt üks kord aastas	16 500
Vältimatu sotsiaalabi toetus. Vajaduspõhiselt aidatakse ka valla territooriumil abi vajavat isikut (nt söök, ravimid, transport jms)	1 000
Toimetulekutoetus	105766
Toimetulekuteenus	
Võlanõustamisteenus	12 000
Laste turvakoduteenus	5 000
Toetused puudega inimestele ja nende hooldajatele	
Lapsevanematele makstav hooldajatoetus	3 300
Eluasemeteenus sotsiaalsetele riskirühmadele - kodukohandamine	5 000
Puudega inimese hooldajatoetus, mida makstakse 148 inimese hooldajale	49 700
Tasuline erihooldusteenus puudega inimesele, sh statsionaarne õendusteenus raviteenusena (määratud toetusena)	44 400
Erijuhtudel sotsiaalmaksu kulu isikute eest, kes hooldavad puudega inimest ja kellele vallavalitsus maksab hooldajatoetust ning kes ei tööta ega saa riiklikku pensioni; sotsiaalmaksu tasutakse 23 isiku eest	80 000
Õppetoetused	
Koolitoetus - vajaduspõhine toetus peredele toetamaks lapse hariduse omandamist (kooliga seotud tegevuste ja vahendite kulud)	3 000
Lasteaia kohatasu toetus vähekindlustatud peredele	16 500
Muud sotsiaalabitoetused	
Pikaajaline üldhooldusteenus - toetused eakatele sotsiaalhoolekandeesutustes	1 422 000
Tervisetootused inimeste tervisest ja erivajadusest tulenevate kulude katteks	23 500
MTÜ Abikeskus kohatasude toetus (tugikoduteenusel on 5 inimest), pansioniteenuse toetamine ja muud sotsiaalabitoetused (ravikindlustamata isikutele, ohvriabi, riide- ja toiduabi, kriisiabi)	27 600
Matusetoetused	38 500
Vallavalitsuse poolt makstavad toetused (preemiad)	
Valla aukodanikele ja teenetemärkide omanikele	5 000

- **Muud toetused**

Muud toetused on valla poolt ette nähtud erinevate valdkondade, alaliitude, ühingute ja projektide elluviimiseks vajalike tegevuste toetamiseks (tabel 15). Võrreldes 2025. aastaga on muud toetused suurenenud 3,7%. Muudatused tulenevad erinevatest asjaoludest.

Tabel 15. Muude toetuste jagunemine 2026. aastal, EUR

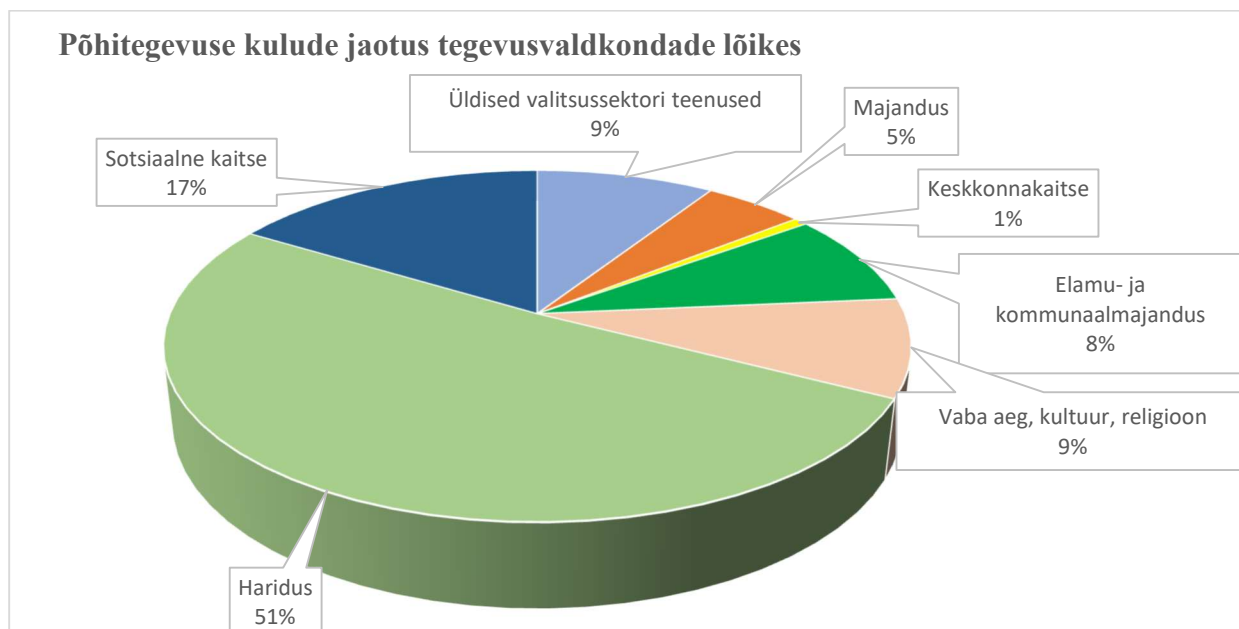
45 Muud toetused kokku	2026 eelarve
	1 054 137
Ühingute ja liitude liikmemaksud (Eesti Linnade ja Valdade Liit, Jõgevamaa Koostöökoda, Jõgevamaa Ühistranspordikeskus, Eesti Jäätmehoolduskeskus, Jõgevamaa Spordiliit Kalju, Eesti Muusikakoolide Liit, Eesti Sümfooniaorkestrite Liit)	37 723
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks Põltsamaa Vallavara OÜ-le, sh toetus personalikulude ja majandamiskulude katmiseks	220 458
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks Põltsamaa Vallavara OÜ-le Kuningamäe puhkeala arenduseks ja haldamiseks	71 671
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks SA-le Põltsamaa Sport	346 681
Antav teenuslepingujärgne toetus tegevuskuludeks MTÜ-le Põltsamaa Valla Spordiklubi Tervis	29 391
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks kultuuri (vaba aja sisustamise) ja spordiga tegelevate MTÜ-de toetuseks (va MTÜ Põltsamaa Valla Spordiklubi Tervis)	118 000
Toetusleping JAEK-ga: PEEK, LEEN, INKU omafinantseering	24 713
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks (MTÜ Jõgevamaa Diabeetikute Selts, MTÜ Vooremaa Tugi – Toidupank)	3 500
Antav sihtfinantseering kaasavale eelarvele	63 000
Riigilt saadav huvihariduse ja huvitegevuse toetus	99 000
Antud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks - korteriühistute toetusmeede ja projekt "Kodud tuleohutuks"	40 000

- **Muud tegevuskulud**

Muud tegevuskulud sisaldavad kohaliku omavalitsuse üksuse reservfondi 180 tuhat eurot ja kohtukulusid 500 eurot.

1.2.2. Põhitegevuse kulud tegevusvaldkondade kaupa

Põhitegevuse valdkondadest suurima osa moodustavad haridusvaldkonna kulud – 51% (joonis 4). Järgnevad sotsiaalvaldkonna kulud, moodustades 2026. aastal 17% põhitegevuse kuludest. Majanduse kulud moodustavad eelarve põhitegevuse kuludest aga 5%, mis on 1,6% vähem kui 2025. aastal.

Joonis 4. Põhitegevuse kulude jaotus 2026.aastal

- **01 Üldised valitsussektori teenused**

Üldiste valitsussektori teenuste valdkonna all kajastatakse Põltsamaa Vallavolikogu, Põltsamaa Vallavalitsuse, muude üldiste valitsussektori teenuste kulud ja kohaliku omavalitsuse üksuse reservfond, tabel 16.

Tabel 16. Üldiste valitsussektori teenuste kulud, EUR

	2026 eelarve	2025 eelarve seisuga 15.11.2025	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
01 Üldised valitsussektori teenused kokku	1 820 105	1 709 562	1 559 386	6,5	110 543
01111 Vallavolikogu	75 855	73 555	68 747	3,1	2 300
41 Sotsiaaltoetused	5 000	3 600	6 710	38,9	1 400
50 Tööjõukulud	65 655	65 655	55 230	0,0	0
55 Majandamiskulud	5 200	4 300	6 807	20,9	900
01112 Vallavalitsus	1 500 749	1 477 824	1 425 545	1,6	22 925
50 Tööjõukulud	1 318 435	1 284 057	1 223 333	2,7	34 378
55 Majandamiskulud	182 314	193 767	201 402	-5,9	-11 453
60 Muud tegevuskulud	0	0	810	-	0
01114 Kohaliku omavalitsuse üksuse reservfond	180 000	95 933	0	87,6	84 067
60 Muud tegevuskulud	180 000	95 933	0	87,6	84 067
01600 Muud üldised valitsussektori teenused	63 501	62 250	65 094	2,0	1 251
45 Muud toetused	63 501	42 250	39 495	50,3	21 251
50 Tööjõukulud	0	19 200	23 460	-100,0	-19 200
55 Majandamiskulud	0	800	2 139	-100,0	-800

sh

41 Sotsiaaltoetused	5 000	3 600	6 710	38,9	1 400
45 Muud toetused	63 501	42 250	39 495	50,3	21 251
50 Tööjõukulud	1 384 090	1 368 912	1 302 023	1,1	15 178
55 Majandamiskulud	187 514	198 867	210 348	-5,7	-11 353
60 Muud tegevuskulud	180 000	95 933	810	87,6	84 067

Vallavolikogu tegevusalal kajastatakse Põltsamaa Vallavolikogu 21 liikme ja komisjonide liikmete tegevuskulud. Reeglina toimuvad volikogu istungid üks kord kuus. Toetuste all kajastatakse vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 15.11.2018 määrusele nr 63 „Põltsamaa valla tunnustamise kord“ alusel makstavaid toetusi. Selle kohaselt on 2026. a kulud planeeritud vastavalt käesoleval aastal teadaolevale vajadusele ja 2026. a miinimumpalga kasvule. Majandamiskulude alla on kavandatud administreerimis- ja koolituste kulud.

Vallavalitsuse eelarves kajastatakse vallavalitsuse kui täitevorgani ja vallavalitsuse kui ametiasutuse toimimiseks vajalikud kulud. Vastavalt Põltsamaa Vallavalitsuse 06.10.2025 korraldusele nr 2-3/2025/196 on alates 13.10.2025 Põltsamaa valla ametiasutuse koosseisus ette nähtud 40 ameti- ja töökohta, sh 3,5 kohta on tähtajalised. Eelarves on planeeritud vallavalitsuse kui ametiasutuse töötasufondi kasv 2,7%.

Kohaliku omavalitsuse üksuse reservfondi on planeeritud 180 tuhat eurot ettenägematute ja edasilükkamatute kulude katteks. Vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 22.03.2018 määrusele nr 10 „Reservfondi kasutamise kord“ on reservfondi suurus üldjuhul vähemalt 1% eelarveaastaks planeeritavatest põhitegevuse tuludest. 2025. aasta reservfondi jääk seisuga 15.11.2025 on 96 tuhat eurot. Igas kvartalis avaldatakse Põltsamaa valla kodulehel jooksva aasta reservfondi kasutamise aruanne, milles on näha perioodil reservfondi arvelt tehtud kulutused.

Muude üldiste valitsussektori teenuste kuludes on kavandatud tasutavad liikmemaksud ühingutele:

- ✓ Eesti Linnade ja Valdade Liit 9088 eurot,
- ✓ Jõgevamaa Koostöökoda 6400 eurot,
- ✓ Jõgevamaa Ühistranspordikeskus 10 300 eurot,
- ✓ Jõgevamaa Spordiliit Kalju 13 000 eurot.

Liikmemaksude tasumine vallavalitsuse poolt ja osalemine näidatud ühingute tegevuses on olnud püsiv. 2026. aastal on planeeritud antava sihtfinantseeringuna Jõgevamaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskusele 24 713 eurot. Lisaks liikmemaksudele kajastatakse siin eelarve real ka kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste läbiviimiseks planeeritud kulutused. Valimised toimusid 2025. aasta sügisel.

- **02 Riigikaitse**

Riigikaitse valdkonna all kajastatakse 2026. aastast tsiviilkaitse kulusid, tabel 17.

Tabel 17. Riigikaitse valdkonna kulud kululiikide kaupa, EUR

	2026 eelarve	2025 eelarve seisuga 15.11.2025	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
04 Majandus kokku	26 056	19 860	0	31,2	6 196
02200 Tsiviilkaitse	26 056	19 860	0	31,2	6 196
50 Tööjõukulud	16 056	16 860	0	-4,8	-804
55 Majandamiskulud	10 000	3 000	0	233,3	7 000
sh					
50 Tööjõukulud	16 056	16 860	0	-4,8	-804
55 Majandamiskulud	10 000	3 000	0	233,3	7 000

Tsiviilkaitse eelarves kajastatakse 0,5 töökohta ja kerksuskeskuste loomiseks vajalike kulutuste tegemine (generaatori valmidus, inventar jm).

• 04 Majandus

Majandusvaldkonna all kajastatakse põllumajanduse, maanteetranspordi, ühistranspordi korralduse, turismi ja üldmajanduslike arendusprojektide kulud, tabel 18.

Tabel 18. Majandusvaldkonna kulud, EUR

	2026 eelarve	2025 eelarve seisuga 15.11.2025	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
04 Majandus kokku	984 601	1 269 246	767 528	-22,4	-284 645
04210 Põllumajandus	5 000	5 000	2 709	0,0	0
55 Majandamiskulud	5 000	5 000	2 709	0,0	0
04510 Maanteetransport	431 223	442 580	327 652	-2,6	-11 357
55 Majandamiskulud	431 223	442 580	327 248	-2,6	-11 357
60 Muud tegevuskulud	0	0	404	-	0
04512 Ühistranspordi korraldus	26 032	18 288	17 333	42,3	7 744
55 Majandamiskulud	26 032	18 288	17 317	42,3	7 744
60 Muud tegevuskulud	0	0	16	-	0
04730 Turism	220 458	241 043	222 877	-8,5	-20 585
45 Muud toetused	220 458	241 043	222 877	-8,5	-20 585
04740 Üldmajanduslikud arendusprojektid	301 888	562 335	196 957	-46,3	-260 447
45 Muud toetused	51 500	70 000	31 995	-26,4	-18 500
50 Tööjõukulud	16 858	46 622	0	-63,8	-29 764
55 Majandamiskulud	233 530	445 713	164 958	-47,6	-212 183
60 Muud tegevuskulud	0	0	4	-	0

sh

45 Muud toetused	271 958	311 043	254 872	-12,6	-39 085
50 Tööjõukulud	16 858	46 622	0	-63,8	-29 764
55 Majandamiskulud	695 785	911 581	512 232	-23,7	-215 796
60 Muud tegevuskulud	0	0	424	-	0

Põllumajanduse kulud sisaldavad maade munitsipaliseerimisega seotud katastriüksuste toimikute ettevalmistamisega seotud kulusid ning toimingutega puudutatud kinnistuomanike nõuetekohaseid teavitamis- ja avalikustamiskulusid.

Maanteetranspordi kulud on ette nähtud teede ja tänavate suviseks ning talviseks hoolduseks ning kulud jagunevad Põltsamaa Vallavalitsuse majandusosakonna ja Põltsamaa Halduse eelarvete vahel järgmiselt:

Põltsamaa Vallavalitsuse majandusosakonna eelarves

- ✓ Põltsamaa valla kaheksa piirkonna talihooldus 170 000 eurot;
- ✓ kruusateede hooldus 88 000 eurot;
- ✓ tolmutõrje 15 500 eurot;
- ✓ liikluskorraldusvahendite soetamine ja markeerimistööd 14 000 eurot;
- ✓ avariitööd 12 000 eurot.

Põltsamaa Halduse eelarves

- ✓ Põltsamaa Halduse hoone rendimakse koos kommunaalidega 46 920 eurot;
- ✓ Põltsamaa linna ja Puurmani aleviku teede hooldus, sh traktorite kütus ja libedusetõrje 53 762 eurot;
- ✓ tööde teostamiseks vajaliku tehnika liisingmaksed 21 756 eurot;
- ✓ Avantile külgniiduki soetamine 9285 eurot.

Maanteetranspordi kulutuste maht on vähenenud 2,6% võrreldes 2025. aastaga.

Ühistranspordi korralduse tegevusala kuludes on valla kahe bussi kütus, remondid ja kindlustused ning liisingumaksud. Antud kulud on suurenenud 42,3% võrreldes 2025. aastaga eelarvega (liisingumaksete võrra).

Turismi tegevusala kuludes on toetused Põltsamaa Vallavara OÜ-le vastavalt taotlusele tegevuskulude katteks, millest tööjõukulud on 200 tuhat eurot ja majanduskulud 20 tuhat eurot. Toetus on vajalik Põltsamaa lossikompleksi ülalpidamiseks, seal tegutseva külastuskeskuse ja muuseumi majandus- ja tööjõukulude osaliseks katteks. Põltsamaa Vallavara OÜ 2026. aasta kogu eelarve ilma investeeringuteta on 834 tuh eurot, millest omatulud on 547 tuhat eurot. Omatulude arvelt katab Põltsamaa Vallavara OÜ ka erinevaid koostööprojektide omaosalusi (nt Kesk-Eesti DMO jms) ning remondikulud. Valla poolt toetatavad tegevuskulud 2026. aastal võrreldes 2025. aastaga on vähenenud 8,5%.

Üldmajanduslikud arendusprojektid on alljärgnevad:

- ✓ „Kodud tuleohutuks“ programm 20 000 eurot;
- ✓ korteriühistute toetus 20 000 eurot;
- ✓ Roosisaare rendikulud 8800 eurot;
- ✓ valla lehe väljaandmisega seotud kulud 21 000 eurot;
- ✓ infotehnoloogia kulud 100 000 eurot, sh valla asutuste riistvara uuendamine, rendilepingud;
- ✓ Eesti Jäätmehoolduskeskuse liikmemaks (2025. aastal TA 05100 all) 11 500 eurot;
- ✓ detailplaneeringute kulud ning muud ettevalmistustööd 20 200 eurot;
- ✓ Põltsamaa, Puurmani ja Kamari paisu varjade monitooring ning hooldus 35 000 eurot;
- ✓ parkide uuendamise kava koostamine 10 000 eurot;
- ✓ valla hoonete kindlustused 15 000 eurot;
- ✓ kinnisvara hindamine ja mõõdistused 10 000 eurot;
- ✓ roheenergia projekt 13 530 eurot.

Lisaks kajastub siin eelarvereaal ka projektitoetusest rahastatav tööjõukulu spetsialisti palkamiseks Põltsamaa Vallavalitsusele seoses tuuleparkide eriplaneeringu suure menetluskooormusega 16 858 eurot.

• 05 Keskkonnakaitse

Keskkonnakaitse valdkonna all kajastatakse jäätmekäitluse ning bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse tegevusalade kulud, tabel 19.

Tabel 19. Keskkonnakaitsekulud, EUR

	2026 eelarve	2025 eelarve seisuga 15.11.2025	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
05 Keskkonnakaitse kokku	108 790	115 900	128 599	-6,1	-7 110
05100 Jäätmekäitus	30 000	41 500	43 713	-27,7	-11 500
45 Muud toetused	0	11 500	11 598	-100,0	-11 500
55 Majandamiskulud	30 000	30 000	32 115	0,0	0
05400 Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse	78 790	74 400	84 886	5,9	4 390
55 Majandamiskulud	78 790	74 400	84 886	5,9	4 390
sh					
45 Muud toetused	0	11 500	11 598	-100,0	-11 500
55 Majandamiskulud	108 790	104 400	117 001	4,2	4 390

Jäätmekäitluse eelarve kuludest kaeti varasemalt MTÜ Eesti Jäätmehoolduskeskus liikmemaks 11,5 tuhat eurot, mis 2026. aastast kajastatakse tegevusala 04740 all. 2025. aasta 1. juulist on Põltsamaa ja Puurmani jäätmejaama haldajaks Põltsamaa Haldus.

Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse valdkonnas on Põltsamaa Halduse kulud valla territooriumil olevate haljasalade ja parkide niitmiseks, kuivanud puude eemaldamiseks, arboristi teenuseks ja veekogude niitmiseks. 2026. aasta eelarve on suurenenud võrreldes 2025. aasta eelarvega 5,9% (niidukite varuosad).

- **06 Elamu- ja kommunaalmajandus**

Elamu- ja kommunaalmajanduse valdkonna all kajastatakse tänavavalgustuse ning muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevuste kulud, tabel 20.

Tabel 20. Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud, EUR

	2026 eelarve	2025 eelarve sisuga 15.11.2025	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
06 Elamu- ja kommunaalmajandus kokku	1 763 825	1 747 193	1 722 863	1,0	16 632
06400 Tänavavalgustus	104 500	129 500	106 788	-19,3	-25 000
55 Majandamiskulud	104 500	129 500	106 788	-19,3	-25 000
06605 Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus	1 659 325	1 617 693	1 616 075	2,6	41 632
50 Tööjõukulud	1 357 296	1 314 280	1 158 283	3,3	43 016
55 Majandamiskulud	302 029	303 413	455 711	-0,5	-1 384
60 Muud tegevuskulud	0	0	2 081	0,0	0
sh					
50 Tööjõukulud	1 357 296	1 314 280	1 158 283	3,3	43 016
55 Majandamiskulud	406 529	432 913	562 499	-6,1	-26 384
60 Muud tegevuskulud	0	0	2 081	-	0

Tänavavalgustuse tegevusala kulud on jaotatud 2026. aasta eelarves Põltsamaa Vallavalitsuse majandusosakonna ja Põltsamaa Halduse tegevussuundadele. Põltsamaa Vallavalitsuse majandusosakonna eelarvest kaetakse tänavavalgustuse hooldusega seotud lepingulised kohustused: tänavavalgustuse investeeringuga seotud rendikulud 37 tuhat eurot, elektrienergia ostuga seotud kulud (elektrienergia ja võrgutasud) summas 50 tuhat eurot. Põltsamaa Halduse eelarvest kaetakse tänavavalgustuse haldamisega seotud kulud.

Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevuse eelarves on Põltsamaa Halduse kulud ametiasutuse ja hallatavate asutuste remondi- ja ehitustöödeks, haridusasutuste toitlustamiseks, vallale kuuluvate hoonete haldamiseks ja koristamiseks, kalmistute, avalike tualettide, haljas- ja puhkealade ning ujumiskohtade majandamiseks ning hulkuvate loomadega tegelemiseks. Põltsamaa Halduse töötasufondis on 2026. aastal arvestatud miinimumpalga tõusuga ning eelarvestatud on töötasufondi kasv 3,3%.

- **07 Avalikud tervishoiuteenused**

Avalike tervishoiuteenuste kulude all kajastatakse vaimse tervise teenuse korraldamise kulud, et parandada teenuste kättesaadavust, tabel 21.

Tabel 21. Avalikud tervishoiuteenused

	2026 eelarve	2025 eelarve seisuga 15.11.2025	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
07 Avalikud tervishoiuteenused	15 025	15 025	0	0	0
07400 Avalikud tervishoiuteenused	15 025	15 025	0	0	0
55 Majandamiskulud	15 025	15 025	0	0	0
sh					
55 Majandamiskulud	15 025	15 025	0	0	0

- 08 Vaba aeg, kultuur ja religioon**

Vaba aja, kultuuri ja religiooni valdkonna kulude all kajastatakse spordi, vaba aja ürituste, raamatukogu, kultuurikeskuse ja religiooni tegevusalade kulud, tabel 22.

Tabel 22. Vaba aja, kultuuri ja religiooni valdkonna kulud, EUR

	2026 eelarve	2025 eelarve seisuga 15.11.2025	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
08 Vaba aeg, kultuur, religioon kokku	1 871 607	1 870 440	1 828 299	0,1	1 167
08102 Sport	505 513	445 461	444 316	13,5	60 052
41 Sotsiaaltoetused	0	0	8 000	-	0
45 Muud toetused	472 743	435 827	421 274	8,5	36 916
50 Tööjõukulud	32 770	9 634		240,1	23 136
55 Majandamiskulud	0	0	15 042	-	0
08109 Vaba aja üritused	152 000	169 930	132 731	-10,6	-17 930
45 Muud toetused	143 000	153 043	117 681	-6,6	-10 043
50 Tööjõukulud	0	0	261	-	0
55 Majandamiskulud	9 000	16 887	14 789	-46,7	-7 887
08201 Raamatukogud	446 360	454 633	442 046	-1,8	-8 273
50 Tööjõukulud	295 045	290 767	290 587	1,5	4 278
55 Majandamiskulud	151 315	163 866	151 459	-7,7	-12 551
08202 Rahva- ja kultuurimajad	767 734	790 416	809 206	-2,9	-22 682
50 Tööjõukulud	441 813	448 389	391 493	-1,5	-6 576
55 Majandamiskulud	325 921	342 027	417 243	-4,7	-16 106
60 Muud tegevuskulud	0	0	470	-	
08400 Religiooni- ja muud ühiskonnateenused	0	10 000	0	0,0	-10 000
45 Muud toetused	0	10 000	0	0,0	-10 000
Sh.					
41 Sotsiaaltoetused	0	0	8 000	-	0
45 Muud toetused	615 743	598 870	538 955	2,8	16 873
50 Tööjõukulud	769 628	748 790	682 341	2,8	20 838
55 Majandamiskulud	486 236	522 780	598 533	-7,0	-36 544
60 Muud tegevuskulud	0	0	470	-	0

Spordi tegevusala kuludes on toetused spordiga tegelevate ühingutele ja asutustele 506 tuhat eurot, sh 380 tuhat eurot SA Põltsamaa Sport toetuseks. Toetus SA-le Põltsamaa Sport jaguneb tööjõukuludeks summas 190 tuhat eurot ja majandamiskuludeks 190 tuhat eurot. 2026. aasta eelarve kulude maht (ilma investeringuteta) on 509 tuhat eurot ja tegevustulude kogusumma on 167 tuhat eurot. Sihtasutuse alla kuulub ka spordikool. Kuna tegemist on erakooli seaduse alusel töötava huvikooliga, siis õppemaksud ja teiste omavalitsuste osalustasud laekuvad Sihtasutuse Põltsamaa

Sport eelarvesse. 2025. aastast on Põltsamaa vallas spordikooli 5.-7. kutseastmega treeneri töötasuks 1773 eurot. Sihtasutus majandab Põltsamaa Felixhalli, Pisisaare spordikeskust, Põltsamaa ujulat ja Põltsamaa valla spordirajatisi (va Kuningamäe terviserajad ja Adavere staadion). Sporditaristu investeeringuteks planeeritud 30 tuhat eurot on jäetud kokkuleppel asutuse juhiga valla eelarvesse ning vajalike tööde teostamise eest tasutakse valla eelarvest.

Kuningamäe puhkeala ja terviseradade haldamiseks antav tegevustoetus Põltsamaa Vallavara OÜ-le on 72 tuhat eurot. (2025. aastal oli 38 tuh eurot). Lisaks tegevustoetusele on Kuningamäe arenduseks planeeritud investeerimistegevuse kulud summas 45 tuhat eurot (terviseradade arenduseks).

Lisaks eraldatakse spordi tegevusala alt 54 tuhat eurot MTÜ-de rahastamiseks, millest 29 tuhat eurot on MTÜ Põltsamaa Valla Spordiklubi Tervis teenuslepingu katteks. Nimetatud MTÜ juures tegutseb uisutreener.

Noorsootöö ja noortekeskused. Noortekeskuse tegevus kajastub rahva- ja kultuurikeskuse valdkonna all kuna kuulub üksusena Põltsamaa Kultuurikeskuse koosseisu. 2026. aastaks on planeeritud noortevolikogu tegevusteks 3500 eurot.

Vaba aja ürituste kuludes on toetused kultuuri, vaba aja sisustamisega tegelevate sihtasutuste, seltside, MTÜ-de ja teiste organisatsioonide põhikirjaliste tegevuste toetamiseks summas 143 tuhat eurot ning majandamiskuludena kultuuriürituste korraldamine summas 9 tuhat eurot (vabariigi aastapäev, külaliste vastuvõtt jms). Tegevustoetuse hulgas on kaasava eelarve kulud 63 tuhat eurot ning 80 tuhat eurot on toetused mittetulundusühingutele (vaba aja tegevusvaldkond). Täpsem valdkondlik jaotus selgub MTÜde taotluste hindamise järgselt. Kaasava eelarve maht on 2026. aastaks planeeritud 2025. aasta tasemel.

Raamatukogude tegevusala all on Põltsamaa Raamatukogu tegevuskulud, millest kaetakse kohaliku omavalitsuse vahenditest 292 tuhat eurot (sh 192 tuhat tööjõukuludeks ning 100 tuhat majandamiskuludeks) ja riikliku toetuse arvelt 154 tuhat eurot (sh tööjõukuludeks 103 tuhat eurot ja raamatute ning tarvikute soetamiseks 51 tuhat eurot). Raamatukogu koosseisus on 12,4 töökohta, sellest neli on tasustatud riigieelarvest. Põltsamaa Raamatukogul on haruraamatukogud Adavere ja Puurmani alevikus ning Vägari külas ning väliteeninduspunktid Tapiku, Pisisaare ja Lustivere külades.

Rahva- ja kultuurimajade valdkond sisaldab Põltsamaa Kultuurikeskuse tegevuskulusid, sh hoonete ülalpidamiskulusid 117 tuhat eurot. Põltsamaa Kultuurikeskus koordineerib Pajusi ja Puurmani rahvamajade ning Põltsamaa noortekeskuse tegevusi. Korraldatakse kunstilist huvitegevust ja erinevaid kultuurisündmusi ning teenindatakse majade kasutajaid ürituste, näituste, koolituste toimumise ajal. Kinnitatud struktuuris on alates 16,85 ametikohta.

Religiooni- ja muud ühiskonnateenused eraldi jaotust enam kajastatud ei ole, sest valdkonda toetatakse MTÜ-de rahastamise korra kohaselt ning valdkonna jaotus selgub peale hindamist ja tulemuste kinnitamist.

- 09 Haridus

Hariduse valdkonna tegevuskulud koosnevad alushariduse, põhihariduse, gümnaasiumi, laste muusika- ja kunstikooli, huvihariduse, koolitranspordi, koolitoidu, öömaja ning hariduse abiteenuse tegevusalade kuludest, tabel 23.

Tabel 23. Haridusvaldkonna kulud, EUR

	2026 eelarve	2025 eelarve seisuga 15.11.2025	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
09 Haridus kokku					

	10 710 408	9 933 440	9 621 968	7,8	776 968
09110 Alusharidus	3 633 238	3 431 266	3 386 890	5,9	201 972
50 Tööjõukulud	2 704 685	2 467 501	2 459 760	9,6	237 184
55 Majandamiskulud	928 553	963 765	916 185	-3,7	-35 212
60 Muud tegevuskulud	0	0	10 945	-	0
09212 Põhihariduse otsekulud	5 554 005	5 048 766	4 815 762	10,0	505 239
50 Tööjõukulud	4 652 052	4 187 720	3 961 585	11,1	464 332
55 Majandamiskulud	901 953	861 046	854 177	4,8	40 907
09213 Üldkeskhariduse otsekulud	447 599	383 610	399 263	16,7	63 989
50 Tööjõukulud	435 599	383 610	399 263	13,6	51 989
55 Majandamiskulud	12 000	0	0	-	12 000
09510 Noorte huviharidus ja -tegevus	741 028	665 871	643 098	11,3	75 157
45 Muud toetused	99 435	49 483	109 169	100,9	49 952
50 Tööjõukulud	558 102	449 452	414 625	24,2	108 650
55 Majandamiskulud	83 491	166 936	119 067	-50,0	-83 445
60 Muud tegevuskulud	0	0	237	-	0
09600 Koolitransport	70 000	60 000	56 918	16,7	10 000
55 Majandamiskulud	70 000	60 000	56 918	16,7	10 000
09601 Koolitoit	219 413	225 842	270 665	-2,8	-6 429
55 Majandamiskulud	219 413	225 842	270 375	-2,8	-6 429
60 Muud tegevuskulud	0	0	290	-	0
09602 Õemaja	16 000	8 935	31 332	79,1	7 065
50 Tööjõukulud	0	1 935	22 560	-100,0	-1 935
55 Majandamiskulud	16 000	7 000	8 772	128,6	9 000
09609 Muud hariduse abiteenused	29 125	109 150	18 040	-73,3	-80 025
41 Sotsiaaltoetused	0	0	2 000	-	0
50 Tööjõukulud	3 325	11 519	4 187	-71,1	-8 194
55 Majandamiskulud	25 800	97 631	11 853	-73,6	-71 831
Sh.					
41 Sotsiaaltoetused	0	0	2 000	-	0
45 Muud toetused	99 435	49 483	109 169	100,9	49 952
50 Tööjõukulud	8 353 763	7 501 737	7 261 980	11,4	852 026
55 Majandamiskulud	2 257 210	2 382 220	2 237 347	-5,2	-125 010
60 Muud tegevuskulud	0	0	11 472	-	0

Alushariduse tegevusalal kajastatakse:

- ✓ Põltsamaa Valla Lasteaia tegevuskulusid 3299 tuhat eurot, sh on tööjõukulud 2478 tuhat eurot, mitmesugused (sh hoonete) majandamiskulud 392 tuhat eurot, rendimaksed Põltsamaa Vallavara OÜ-le 270 tuhat eurot ja toitlustamiskulud 159 tuhat eurot. Lasteaia kohatasudest laekuv tulu on planeeritud 2026. aastaks 271 tuhat eurot;
- ✓ Puurmani Mõisakooli lasteaed tegevuskulusid 247 tuhat eurot, sh on tööjõukulud 227 tuhat eurot, toitlustamiskulud 20 tuhat eurot. Lasteaia kohatasudest laekuv tulu on planeeritud 2026. aastaks 34 tuhat eurot;
- ✓ teistele kohalikele omavalitsustele on eraldatud vahendeid 87 tuhat eurot. Väljaspool Põltsamaa valda asuvates munitsipaallasteadeades käib 2025/2026 õppeaastal 14 last.

Alushariduse õpetajate palgamäärad on otseselt seotud ja viidud vastavusse üldhariduskoolide õpetajate palgamäärade 2026. aastal. Täpsemalt antakse ülevaade alushariduse töötasumäärade kujunemise aluste kohta käesoleva seletuskirja punktis 1.2.1. „Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes“ tööjõukulude jaotises.

Põltsamaa Valla Lasteaial on õppekohad Põltsamaa linnas, Adavere alevikus, Vägari külas, Esku külas, Lustivere külas ja Pisisaare külas. Põltsamaa Valla Lasteaed struktuuris on 95,5 töökohta.

Puurmani lasteaed tegutseb Puurmani Mõisakooli koosseisus. Puurmani Mõisakooli lasteaia struktuuris on 9,7 töökohta.

Põhihariduse otsekulude tegevusalal kajastatakse:

- ✓ Puurmani Mõisakoolile riigieelarvest eraldatavad vahendid 646 tuhat eurot, sh personalikuludeks 637 tuhat eurot ja õppevahendite kuludeks 9 tuhat eurot. 2026. aastast rahastatakse tugispetsialistid riigieelarvelistest vahenditest.
- ✓ Puurmani Mõisakoolile vallaeelarvest eraldatavad vahendid 211 tuhat eurot, sh personalikuludeks 147 tuhat eurot ja majandamiskuludeks 64 tuhat eurot.
- ✓ Puurmani Mõisakooli hoonete (sh lasteaia hoone) ülalpidamiskulud valla eelarvest on 115 tuhat eurot;
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumile riigieelarvest eraldatavad vahendid on 3410 tuhat eurot, sh tööjõukuludeks 3341 tuhat eurot ja majandamiskuludeks 69 tuhat eurot. 2026. aastal rahastatakse kooli HEV õppejuhi ning karjäärikoordinaatori palgakulu riiklikest vahenditest;
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumile vallaeelarvest eraldatavad vahendid on 726 tuhat eurot, sh tööjõukuludeks 527 tuhat eurot ja majandamiskuludeks 199 tuhat eurot;
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumi hoonete ülalpidamiskulud valla eelarvest on 303 tuhat eurot;
- ✓ Teistele kohalikele omavalitsustele on eraldatud vahendid summas 143 tuhat eurot. 2025/2026 õppeaastal õpib teistes munitsipaalkoolides tavaõppel 72 õpilast ning erivajadustega õpilaste koolides 12 õpilast.

Puurmani Mõisakooli struktuuris on 33,9 töökohta (v.a lasteaed) ja Põltsamaa Ühisgümnaasiumis 124 töökohta. Põltsamaa Ühisgümnaasiumil on õppekohad Põltsamaa linnas, Adavere alevikus, Lustivere külas ja Vägari külas.

Üldhariduskoolide õpetajate palgatase on viidud vastavusse õpetajate 2026. aasta miinimumpalgaga. Täpsemalt antakse ülevaade põhihariduse töötasumäärade kujunemise aluste kohta käesoleva seletuskirja punktis 1.2.1. „Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes“ tööjõukulude jaotises.

Üldkeskhariduse otsekulude tegevusalal kajastatakse riigieelarvest finantseeritavad Põltsamaa Ühisgümnaasiumi gümnaasiumiastme tööjõukulud.

Noorte huvihariduse ja -tegevuse tegevusalal kajastatakse:

- ✓ Põltsamaa Muusika- ja Kunstikooli tegevuskulud summas 627 tuhat eurot, sh personalikulud 558 tuhat eurot, hoonete ja ruumide majandamiskulud summas 12 tuhat eurot ning muud majandamiskulud 57 tuhat eurot. Muusika- ja kunstikooli koosseisus on 19,8 töökohta;
- ✓ valla huvihariduse muud kulud summas 114 tuhat eurot, sh riigieelarvest eraldatava huvitegevuse toetus 99 tuhat eurot ja 15 tuhat eurot huvitegevuse kulude katteks väljaspool valda õppivatel õpilastel. Toetuse kasutamise tulemusel peab huvitegevuses hõlmatud laste arv suurenema ning toetusrahaga ei tohi asendada olemasolevaid kulusid või teha investeeringuid.

Koolitranspordi eelarves kajastatakse õpilasliinide teenindamisega seotud kulud. Hanke tulemusel osutab teenust osaühing Eltor, kellega on sõlmitud töövõtuleping. Kilomeetrihinnaks koos käibemaksuga on 2,356 eurot. Eelduslikult on hankeperioodil vaja läbida ligikaudu 27 tuhat kilomeetrit, mille kogukulu on ca 64 tuhat eurot. Lisaks on siia arvestatud taksoteenus, mis katab koolitranspordi kohtades, kus pole võimalik maakonnaliinide ja õpilasliinidega transporti katta. Kogukulu sellele on 2026. aastaks planeeritud ca 6200 eurot.

Koolitoidu eelarves arvestatakse kulud õpilaste toitlustamiseks:

- ✓ Puurmani Mõisakoolis 24 tuhat eurot (riigipoolne eraldis 17 tuhat eurot);
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumis 196 tuhat eurot (riigipoolne eraldis 152 tuhat eurot).

Kulud kaetakse osaliselt toetusfondi eraldisest. Tegevusala kulusid 2026. aastaks on vähendatud vastavalt 2025. aasta eelarve eeldatavale täitmisele.

Öömaja tegevusala eelarve sisaldab alljärgnevaid kulusid:

- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumi ühiselamu 3 tuhat eurot;
- ✓ teiste kohalike omavalitsuste ühiselamu kulude katmine 13 tuhat eurot.

Muude hariduse abiteenuste kuludes kajastatakse:

- ✓ tööjõukuludena õpetajate ülevallaline tunnustamine ja sellega seotud premeerimine;
- ✓ majandamiskuludena tarkvarasüsteemi ARNO halduskulu ja uute moodulite juurutamise kulu 16 tuhat eurot ning ülevallaliste õpilaste ühisürituste ja -koolituste läbiviimine.

• 10 Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse valdkonna kulud koosnevad puuetega inimeste, eakate, perede ja laste, riskirühmade ja muu sotsiaalse kaitse, lapse tugiisikuteenususe ja turvakoduteenususe, võlanõustamisteenuse, asendus- ja järelhoolduse ning toimetulekutoetuse kuludest, tabel 24.

Tabel 24. Sotsiaalse kaitse valdkonna kulud, EUR

	2026 eelarve	2025 eelarve seisuga 15.11.2025	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)	
				%	EUR
10 Sotsiaalne kaitse kokku	3 550 695	3 404 484	3 088 496	4,3	146 211
10120 Puudega inimese erihoolekandeteenus	97 985	93 902	58 762	4,3	4 083
50 Tööjõukulud	94 210	90 957	57 127	3,6	3 253
55 Majandamiskulud	3 775	2 945	1 635	28,2	830
10121 Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	93 467	99 686	39 713	-6,2	-6 219
41 Sotsiaaltoetused	47 700	54 194	0	-12,0	-6 494
45 Muud toetused	500	500	0	0,0	0
50 Tööjõukulud	2 751	0	1 238	-	2 751
55 Majandamiskulud	42 516	44 992	38 475	-5,5	-2 476
10124 Puudega täisealise isiku hooldus	129 700	124 700	107 670	4,0	5 000
41 Sotsiaaltoetused	129 700	124 700	107 670	4,0	5 000
10126 Puudega lapse lapsehoiuteenus	4 875	14 737	3 487	-66,9	-9 862
50 Tööjõukulud	0	9 862	3 487	-100,0	-9 862
55 Majandamiskulud	4 875	4 875	0	0,0	0
10200 Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus	1 422 000	1 377 198	1 428 995	3,3	44 802
41 Sotsiaaltoetused	1 422 000	1 377 198	1 428 995	3,3	44 802
10201 Muu eakate sotsiaalne kaitse	477 258	431 983	377 693	10,5	45 275
50 Tööjõukulud	283 860	257 884	203 914	10,1	25 976
55 Majandamiskulud	193 398	174 099	173 599	11,1	19 299
60 Muud tegevuskulud	0	0	180	-	0
10202 Eakate koduteenus	175 944	170 390	158 487	3,3	5 554
50 Tööjõukulud	131 624	126 615	111 105	4,0	5 009
55 Majandamiskulud	44 320	43 775	47 382	1,2	545
10400 Asendus- ja järelhooldus	574 160	501 332	476 921	14,5	72 828
41 Sotsiaaltoetused	557 160	496 632	454 953	12,2	60 528
55 Majandamiskulud	17 000	4 700	21 968	261,7	12 300
10402 Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	275 600	278 181	217 776	-0,9	-2 581
41 Sotsiaaltoetused	203 900	203 900	148 208	0,0	0
50 Tööjõukulud	0	0	1 706	-	0
55 Majandamiskulud	71 200	73 781	67 752	-3,5	-2 581
60 Muud tegevuskulud	500	500	110	0,0	0
10403 Lapse tugiisikuteenus	63 362	51 964	40 995	21,9	11 398
41 Sotsiaaltoetused	0	14 500	3 000	-100,0	-14 500
50 Tööjõukulud	63 362	37 464	33 495	69,1	25 898
10404 Turvakoduteenus	5 000	8 000	7 550	-37,5	-3 000

41 Sotsiaaltoetused	5 000	8 000	7 550	-37,5	-3 000
10600 Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	5 000	3 000	5 967	66,7	2 000
41 Sotsiaaltoetused	5 000	3 000	5 967	66,7	2 000
10701 Riiklik toimetulekutoetus	110 025	119 468	118 164	-7,9	-9 443
41 Sotsiaaltoetused	105 766	115 508	118 164	-8,4	-9 742
55 Majandamiskulud	4 259	3 960	0	7,6	299
10702 Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	31 600	31 600	27 685	0,0	0
41 Sotsiaaltoetused	28 600	28 600	25 185	0,0	0
45 Muud toetused	3 000	3 000	2 500	0,0	0
10704 Võlanõustamisteenus	12 000	14 000	10 412	-14,3	-2 000
41 Sotsiaaltoetused	12 000	14 000	10 412	-14,3	-2 000
10900 Muu sotsiaalne kaitse, sh sotsiaalse kaitse haldus	72 719	84 343	8 219	-13,8	-11 624
50 Tööjõukulud	47 245	32 112	0	100,0	32 112
55 Majandamiskulud	25 474	52 231	8 219	-51,2	-26 757

Sh.

41 Sotsiaaltoetused	2 516 826	2 440 232	2 310 104	47	44 292
45 Muud toetused	3 500	3 500	2 500	0,0	0
50 Tööjõukulud	623 052	554 894	412 072	12,3	68 158
55 Majandamiskulud	406 817	405 358	363 530	0,4	1 459
60 Muud tegevuskulud	500	500	290	0,0	0

Kohaliku omavalitsuse ülesanded sotsiaalvaldkonnas sotsiaalhoolekande seaduse § 8 kohaselt on sotsiaalteenuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi andmise korraldamine ning sotsiaaltoetuste määramine ja maksmine. Sotsiaaltoetuste jagunemine 2026. aasta eelarves on kajastatud eelarve seletuskirjas tabelis nr 14.

Puudega inimeste sotsiaalhoolekandetasutused tegevusalal kajastatakse erihoolekandeteenuse kulud, sh tööjõukulud 94 tuhat ja majanduskulud 4 tuhat. Tegevusala kuulub Põltsamaa Valla Päevakeskuse eelarve koosseisu.

Muu puuetega inimeste sotsiaalse kaitse tegevusala kuludes on:

- ✓ sihtotstarbeline eraldi MTÜ-le 500 eurot (vt tabel 15);
- ✓ sotsiaalteenused 18 tuhat eurot, tasuline erihooldusteenus puuetega inimestele 36 tuhat eurot, lapsevanematele makstav hooldajatoetus koos erijuhtudel riigi poolt makstavate maksudega 3 tuhat eurot ja toetusena määratud statsionaarne õendusteenus raviteenusena 8 tuhat eurot;
- ✓ 2026. aastaks on lisatud ka projekti „Isikukeskse erihoolekande teenusmodeli jätkurakendamine kohalikus omavalitsuses 2026-2026“ tulud ja kulud 27 tuhat eurot.

Puudega täisealise isiku hooldus tegevusalal kajastatakse hooldajatoetus ja erijuhtudel riigi poolt makstavate maksude kulu hooldajatoetust saavale isikule.

Puudega lapse lapsehoiuteenus kajastab puudega laste lapsehoiuteenuse tagamiseks tehtavaid kulutusi.

Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus tegevusalal kajastatakse sotsiaaltoetused üldhooldusteenusel olevatele inimestele. Toetuse kogusumma on 2026. aasta eelarves võrreldes 2025. aastaga 3,3% suurenenud tulenevalt käesoleva aasta eelarve eeldatavast täitmisest.

Muu eakate sotsiaalne kaitse on tegevusala, mille alla kuuluvad järgmised kulud:

- ✓ Põltsamaa Valla Päevakeskuse tööjõukuludele on lisatud ka sotsiaalvaldkonna projekti „Toetatavate sotsiaalteenuste kättesaadavuse parandamine ja kvaliteedi tõstmine Põltsamaa vallas“ tööjõukulud kolme töötaja palkamiseks;
- ✓ Põltsamaa Valla Päevakeskuse otseselt teenuste osutamisega seotud majandamiskulud 119 tuhat eurot, sh Perepesa, toitlustamise, pesupesemise ja saunateenuste kulud;
- ✓ Põltsamaa Halduse poolt Päevakeskuse hoonete haldamisega seotud majandamiskulud (Adaveres ja Põltsamaal) 74 tuhat eurot, sh küte ja elekter.

Päevakeskus pakub erihoolekande, täispansioni, pesu pesemise, sotsiaaltranspordi, ruumide üüri ja majutuse ning kodu- ja saunateenust.

Eakate koduteenus tegevusala, mille kuludes on Põltsamaa Valla Päevakeskuse tööjõukulud summas 132 tuhat eurot ning majandamiskulud summas 44 tuhat eurot, mis on seotud eaka inimese toimetuleku tagamiseks kodustest tingimustes (kütmine, toiduvalmistamine, korrastustööd, toidu ja majapidamistarvete ostmise jm).

Asendus- ja järelhooldus tegevusala kulud:

- ✓ sotsiaaltoetused, mis on võrreldes 2025. aastaga kasvanud seoses teenusel olevate laste arvu ja kohatasu suurenemisega. Eelarvest kaetakse kulud teenuseosutajatele (Keila SOS Lasteküla, Põltsamaa SOS Lasteküla, Siimusti Lastekeskus Metsatareke, Tallinna SOS noortekodu Keilas).

Muu perekondade ja laste sotsiaalse kaitse tegevusala:

- ✓ sotsiaaltoetused, sh sünnitoetus, lapse koolitoetus ja muud peretoetused nagu prillitoetus, elluastumistoetus, erakorraline toetus jm;
- ✓ last kasvatava pere nõustamisteenused (perelepitus, kriisinõustamine, psühholoogiline nõustamine), leinalaagrite tasud, lastelaagrite soodustusikud, SOS peretugevdusprogramm, piirkondlike lastelaagrite toitlustamise kulud jt koolituste ning ürituste kulud;
- ✓ mitmesugused riigilõivud, võimalikud kohtukulud jms väljaminekud.

Lapse tugiisikuteenus on tegevusala, mis kajastab tugiisikuteenuse kulusid.

Turvakoduteenus tegevusala kajastab kulusid, mis on seotud ajutise eluaseme, hoolduse ja arendamise pakkumisega lapsele või täisealisele isikule, vajadusel koos kriisiabi tagamisega. Kulud on üle toodud tegevusalalt muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse.

Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele on tegevusala, millel on näidatud kodude kohandamise kulud.

Riikliku toimetulekutoetuse suurus on toetusfondi komponent ja selle suurus sõltub tegelikest kuludest. Eraldi näidatakse toimetuleku korralduse kulud majandamiskulude koosseisus.

Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse tegevusala:

- ✓ sotsiaaltoetused, mida makstakse tugikoduteenuse kasutamiseks;
- ✓ sihtotstarbelised eraldised MTÜ-le kolm tuhat eurot (vt tabel 15).

Võlanõustamisteenus on tegevusala, mis kajastab võlanõustamisteenusega seotud kulude hüvitamist.

Muu sotsiaalne kaitse tegevusala sisaldab asutuse sotsiaalvaldkonna töötajate koolituskulusid, kingitusi valla eestkostel olevatele asenduskodu lastele jt esinduskulusid. Siin tegevusalal kajastuvad 2026. aastal ka projekti „Toetatavate sotsiaalteenuste kättesaadavuse parandamine ja kvaliteedi tõstmine Põltsamaa vallas“ projektijuhi tööjõukulud ning muud projektiga seotud majandamiskulud. Tegemist on projektiga, mis viiakse ellu aastatel 2025-2026 ning vastavalt sellele tegevuskavale on planeeritud eelarves ka tulud ning kulud.

2. INVESTEERIMISTEGEVUS

Investeeringustegevuse all kavandatakse tagasilaekuvad laenud, saadud sihtfinantseeringud põhivara soetuseks, põhivara müügitulu, osaluste soetus, antud laenud, põhivara soetused ja renoveerimine, põhivara soetuseks antavad sihtfinantseeringud ning finantstulud- ja kulud. Sissetulekud on esitatud (+) märgiga ja väljaminekud (-) märgiga, tabel 25.

Tabel 25. Investeeringustegevus, EUR

	2026 eelarve	2025 eelarve 15.11.2025 seisuga	2024 täitmine	Muutus, EUR (2026 võrreldes 2025)
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-1 635 373	-3 048 496	-1 910 692	1 413 123
1532 Tagasilaekuvad laenud	291 210	265 710	385 710	25 500
3502 Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	2 355 658	1 483 175	993 165	872 483
381 Põhivara müük	100 000	100 000	198 174	0
655 Finantstulud	5 000	10 000	153 176	-5 000
150 Osaluste soetus	-100 000	0	-370 000	-100 000
1531 Antud laenud	0	-620 340	-480 000	620 340
155 Põhivara soetus ja renoveerimine	-2 928 265	-2 347 126	-1 625 518	-581 139
4502 Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-992 346	-1 466 200	-617 576	473 854
650 Finantskulud	-366 630	-473 715	-547 823	107 085
EELARVE TULEM	-1 214 958	-2 406 873	-864 962	1 191 915

Tagasilaekuvad laenud – Põltsamaa Vallavara OÜ-le lasteaia kahe hoone ehitamiseks ja tänavavalgustuse renoveerimiseks antud laenude tagasimaksed summas 256 tuhat eurot ja SA Põltsamaa Tervis laenu tagasimakse 35 tuhat eurot. Saadav sihtfinantseerimine kajastab riigipoolset toetust hajaasustuse programmis ette nähtud kohustuste täitmiseks ja käesolevaks hetkeks teadaolevaid projektitoetuste summasid (kergliiklusteede rajamise toetus, eakate teenusmaja rajamise toetus, valla asulate ja keskväljakute bussipeatuste arendamise toetus). Põhivara müügitulu on kavandatud vallale kuuluvate hoonete, korterite, kinnistute müügist.

Põhivara soetus ja renoveerimine on 2026. aasta eelarvesse planeeritud kogumahus 2928 tuhat eurot. Investeeringustegevuse väljaminekud (osaluste soetus, põhivara soetus ja renoveerimine, antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks) on investeeringuobjektide lõikes esitatud tabelis 26.

Tabel 26. Investeeringuobjektid 2026. aastal, EUR

Tegevusala	Investeeringuobjektid	Summa kokku	Toetus
	Osaluste soetus:	100 000	
04740	Põltsamaa Vesi OÜ Adavere reoveepuhasti renoveerimine	100 000	
	Põhivara soetus ja renoveerimine:	2 928 265	2 214 188
04510	Valla teede rekonstrueerimine	120 000	
04510	Kergliiklusteede projekteerimine, rajamine	200 000	134 000
04740	Eakate teenusmaja ehitamine, toetus ja omaosalus	2 356 188	2 080 188
04740	Kalmistu müürid, parkide uuendamine	35 000	
04740	Elamuarenduse tegevused	70 000	
04740	Põltsamaa Pärna tn 1 ATS	30 000	
06605	Kalmistule väiketraktor	25 000	
08102	Sportiaristu korrastamine ja renoveerimine	30 000	
09110	Põltsamaa Valla Lasteaia Kuuse 19 majale varikatused uste ette	13 000	
09212	Puurmani Mõisahoonde piirete remonttööd	27 612	

09212	Põltsamaa Ühisgümnaasiumi Veski koolimaja II korruse tualetid	21 465	
	Antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks:	992 346	141 470
04510	Erateede remondi toetamine	30 000	
04730	Põltsamaa lossi arenduse omafinantseering Põltsamaa Vallavara OÜ-le	15 000	
04740	Põltsamaa Vallavara OÜ-le antav omafinantseering keskväljakute arendamiseks	122 470	91 470
04740	Põltsamaa Vallavara OÜ-le antav omafinantseering Kuningamäe kompleksi arenduseks	350 000	
04740	Põltsamaa Vallavara OÜ-le antav ujula omafinantseering	300 000	
04740	Hajaasustuse projekti teostamine	129 876	50 000
08102	Kuningamäe arenduse omafinantseering Põltsamaa Vallavara OÜ-le (terviseradade arendus, teenushoone projekteerimine)	45 000	
Investeeringuobjektid kokku		4 020 611	2 355 658

Investeeringustegevuse omafinantseeringu tagamiseks on Põltsamaa valla poolt planeeritud võtta laen, vt punkt 3 „Finantseerimistegevus“. Laen võetakse välja vastavalt vajadusele ja projektide realiseerimisele. 2025. aasta investeeringuobjektide jäägid on lisatud muudatustepanekutega eelarvesse ja kaetakse 2025. aasta likviidsete vahendite jäägist.

3. FINANTSEERIMISTEGEVUS

Finantseerimistegevuse eelarveosas kajastatakse valla laenu põhiosa tagasimaksed vastavalt laenulepingu maksegraafikule ja uue laenu võtmine, tabel 27.

Tabel 27. Finantseerimistegevus, EUR

	2026 eelarve	2025 eelarve seisuga 15.11.2025	2024 täitmine	Muutus (2026 võrreldes 2025)
FINANTSEERIMISTEGEVUS KOKKU	525 280	1 182 611	1 431 120	-657 331
2581 Kohustuste võtmine	1 550 000	2 115 000	2 236 872	-565 000
2586 Kohustuste tasumine	-1 024 720	-932 389	-805 752	-92 331
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-48 678	950 937	0	-902 259
NÕUETE-KOHUSTUSTE MUUTUS	641 000	273 325	0	367 675

Võetud investeerimislaenu intressikuludeks on kalkuleeritud 367 tuhat eurot. Laenuintress on marginaaliga 0,77%; 0,78% ja 0,855%, millele lisandub 6 kuu EURIBOR. Intressikulud on sõltuvuses EURIBOR-i muutustest ja intressimäära korrigeeritakse 2 korda aastas. 2026. aasta eelarves on arvestuslik 6 kuu EURIBOR 2,072%.

Põltsamaa vallal on võimalik võtta kohustusi investeeringute tegemiseks põhimõttel, et kohustiste maht ei ületaks 2026. aastal 70% põhitegevuse tuludest. Laenu tohib võtta ainult investeeringuteks. Investeeringuteks võetav laen on 1 550 tuhat eurot, vt tabel 27.

Laenukoormuseks on seisuga 31.12.2026 13,1 miljonit eurot, see moodustab põhitegevust tuludest 62%.

Likviidsete varade muutusena kajastatakse eelarve koosseisus raha ja pangakontode saldo muutust.

Tekkepõhises eelarves kajastab nõuete ja kohustiste muutus eelmise aasta tulusid ja kulusid, mis laekusid või mis tasuti järgmisel aastal ning ettemaksuna laekuvaid tulusid.

4. EELARVE VÕRDLUS EELARVESTRATEEGIAGA

2026. aasta eelarve võrdlus valla eelarvestrateegiaga aastaks 2026 on esitatud tabelis 28, tegevusalade põhine investeringuobjektide võrdlus eelarvestrateegiaga on toodud tabelis 29.

Tabel 28. Eelarve võrdlus eelarvestrateegiaga, EUR

Eelarveosa	2026 eelarve	2026 eelarvestrateegia	Muutus, EUR
Põhitegevuse tulud kokku	21 271 527	21 365 382	-93 855
Maksutulud	12 139 647	12 212 985	-73 338
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 331 209	1 372 744	-41 535
Saadavad toetused tegevuskuludeks	7 550 671	7 512 003	38 668
Muud tegevustulud	250 000	267 650	-17 650
Põhitegevuse kulud kokku	20 851 112	20 543 693	307 419
Antavad toetused tegevuskuludeks	3 575 963	3 405 123	170 840
Personalikulud	12 520 743	11 854 167	666 576
Majandamiskulud	4 573 906	5 078 357	-504 451
Muud kulud	180 500	206 046	-25 546
Põhitegevuse tulem	420 415	821 689	-401 274
Investeeringustegevus kokku	-1 635 373	-2 073 957	438 584
Põhivara müük (+)	100 000	100 000	0
Põhivara soetus (-)	-2 928 265	-3 251 188	322 923
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	2 355 658	2 355 658	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-992 346	-932 970	-59 376
Osaluse soetus (-)	-100 000	-100 000	0
Finantstulud (+)	5 000	5 000	0
Tagasilaekuvad laenud (+)	291 210	309 543	-18 333
Finantskulud (-)	-366 630	-560 000	193 370
Eelarve tulem	-1 214 958	-1 252 268	37 310
Finantseerimistegevus	525 280	850 000	-324 720
Kohustiste võtmine (+)	1 550 000	1 850 000	-300 000
Kohustiste tasumine (-)	-1 024 720	-1 000 000	-24 720

Erinevused võrreldes eelarvestrateegiaga on välja toodud allolevalt:

- ✓ Tulumaksu tegelik laekumine 2025. aastal oodatust kesisem, mistõttu on maksutulud 2026. aasta eelarves prognoositud konservatiivsemalt kui eelarvestrateegias planeeritud;
- ✓ Strateegias oli saadavad toetused tegevuskuludeks arvestatud varasemate aastate põhjal, eelarves on aga arvestatud praeguseks teada olevate projektitoetustega;
- ✓ Antavate toetuste suurenemise tingib mh sotsiaaltoetuste kasv;
- ✓ Personalikulude kasv tuleneb peamiselt õpetajate palga ja sellega seotud töökohtade palga kasvust;
- ✓ Majandamiskulud on 2026. aastaks planeeritud vastavalt konkreetsetele vajadustele;
- ✓ Finantskulud on 2026. aastaks planeeritud vastavalt kehtivatele laenulepingute marginaalidele, 6-kuu EURIBORILE ja väljavõetavale laenusummale, mis käesolevaks hetkeks on täpsustunud.

Tabel 29. Investeeringute võrdlus eelarvestrateegiaga, EUR

Tegevus-ala	Investeeringuobjektid	2026 eelarve	2026 eelarve-strateegia	Muutus	Investeeringuteks võetav laen
04	Majandus kokku	3 858 534	4 098 658	-240 124	1 388 000
	Adavere reoveepuhasti renoveerimine	100 000	100 000		100 000
	Eakate teenusmaja ehitamine	2 356 188	2 656 188	-300 000	276 000
	Valla teede rekonstrueerimine	120 000	120 000	0	120 000
	Kergliiklusteede projekteerimine, rajamine	200 000	200 000	0	66 000
	Erateede remondi toetamine	30 000	30 000	0	30 000
	Põltsamaa valla parkide uuendamine	20 000	20 000	0	0
	Põltsamaa valla kalmistute müüride renoveerimine	15 000	15 000	0	0
	Elamuarenduse tegevused	70 000	70 000	0	50 000
	Põltsamaa Pärna tn 1 ATS	30 000	0	30 000	0
	Põltsamaa lossi arenduse omafinantseering Põltsamaa Vallavara OÜ-le	15 000	15 000	0	15 000
	Valla asulate keskväljakute ja bussipeatuste arendus, toetus ja omaosalus Põltsamaa Vallavara OÜ-le antav omafinantseering Kuningamäe kompleksi arenduseks	122 470	122 470	0	31 000
	Põltsamaa Vallavara OÜ-le antav ujula omafinantseering	350 000	350 000	0	350 000
	Hajaasustuse projekt	300 000	300 000	0	300 000
		129 876	100 000	29 876	50 000
06	Elamu- ja kommunaalmajandus kokku	25 000	20 000	5 000	25 000
	Põltsamaa Haldus- kalmistule väiketraktor	25 000	20 000	5 000	25 000
08	Vaba aeg, kultuur, religioon	75 000	85 500	-10 500	75 000
	Sporditaristu korrastamine ja renoveerimine	30 000	40 000	-10 000	30 000
	Kuningamäe arenduse omafinantseering Põltsamaa Vallavara OÜ-le (terviseradade arendus, teenushoone projekteerimine)	45 000	45 500	-500	45 000
09	Haridus	62 077	80 000	-17 923	62 000
	Põltsamaa Valla Lasteaia Kuuse 19 majale varikatused uste ette	13 000	0	13 000	13 000
	Puurmani Mõisahoonde remonttööd	27 612	30 000	-2 388	27 600
	Põltsamaa Ühisgümnaasiumi Veski koolimaja II korruse tualetid	21 465	50 000	-28 535	21 400
10	Sotsiaalne kaitse	0		0	0
Tegevusala kokku		4 020 611	4 284 158	-263 547	1 550 000

Erinevused võrreldes eelarvestrateegiaga on lahti selgitatud allolevalt:

- ✓ Eakate teenusmaja ehitusega seotud 300 tuhande euro võrra suuremad kulud realiseerusid juba 2025. aastal ja seetõttu 2026. aastal täiendavat rahavajadust ei ole. Vastavad vahendid olid eelarvestrateegiasse sisse arvestatud;

- ✓ Põltsamaa Pärna tn 1 ATS teostatakse üle toodud 2025. aasta jäägist;
- ✓ Hajaasustuse programmi 2025. aasta toetuse jääk toodi üle 2026. aasta eelarvesse, mistõttu on investeeringu maksumus suurenenud;
- ✓ Põltsamaa Valla Lasteaia majale uste ette varikatuse tegemise vajadus ei olnud eelarve strateegia koostamise ajal veel teada;
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumi Veski koolimaja II korruse tualettide remondi teostas Põltsamaa Haldus oma jõududega ja seetõttu investeeringu maksumus vähenes.